

ANPASSNING, BETEENDE OCH PRESTATION

Örebroprojektet

IV

Datainsamling och bakgrundsvariabler

David Magnusson - Anders Dunér - Rolf Beckne

Avdelningen för tillämpad psykologi

Psykologiska institutionen

Stockholms universitet

Juni 1967

Avdelningen för tillämpad psykologi
Rådmansgatan 70
Stockholm VA
Tel.: 34 08 60 / 427
Föreståndare: Laborator David Magnusson

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sid.
INLEDNING	1
KAP. I. METODER OCH INSTRUMENT	2
A. Screeningundersökningen 1965	2
1. Begåvning	3
2. Skolprestation	4
3. Bakgrundsdata	4
4. Befintlig skolstatistik	5
5. Anpassningsvariabler	5
Elevenkäter	5
Lärarskattningar	5
Kamratskattningar	5
Självskattning	6
6. Attityder och värderingar	6
7. Intressen	6
8. Linje- och yrkesval	6
Yrkesenkät till eleverna	6
Yrkesvalslärarnas bedömning	7
9. Retestundersökningar	7
B. Intensivundersökningen 1966	7
1. Målsättning	7
2. Kriterium på kamratstatus	8
3. Kontroll av stabiliteten i kamratstatus	8
4. Metoder	8
Eleveexploration	9
Elevskattning utförd av lärare	9
Läraryrkesintervju	9
Föräldraintervjuer	9
Läkarundersökning	10
KAP. II. GENOMFÖRANDET AV SCREENINGUNDER-	
SÖKNINGEN	11
A. Förberedelser	11
1. Planläggningsarbete	11
2. Val av instrument	11
3. Information och lokal planering	12
Information till föräldrarna	12
Lärarinformation	12
Arbetsgrupp	12
Information till lokalpressen	13
Övrig lokal planering	13
B. Tidpunkt	13
C. Administration	14
1. Schemaläggning	14
2. Provledare	14
3. Lärarnas medverkan	14
4. Skolledarnas medverkan	15
5. Erfarenheter från insamlingsarbetet	15

	Sid.
KAP. III. GENOMFÖRANDET AV INTENSIVUNDER- SÖKNINGARNA	17
A. Förberedelser	17
B. Tidpunkt	17
C. Administration	17
1. Föräldraintervjuerna	17
2. Lärarintervjuerna	18
3. Elevexplorationerna	18
4. Medicinsk undersökning	18
KAP. IV. TERMINOLOGI	19
KAP. V. REDOVISNING AV OBJEKTIVA BAKGRUNDS- VARIABLER	20
A. Deltagande och bortfall	20
B. Social struktur (utbildningsgrupper)	21
1. Kodning av yrken och utbildningsgrad	22
2. Objektiviteten i bedömningssystemet	24
C. Mödrarnas förvärvsarbete	26
D. Ensam vårdnadshavare	27
E. Bostadsförhållanden	28
F. Flyttningsbenägenhet	31
G. Inkomstförhållanden	32
H. Föräldrars fritids- och föreningsengagemang	33
I. Föräldrarnas syn på elevernas skoltrivsel	35
J. Psykosomatiska symtom hos eleverna enligt föräldrarna	36
1. Huvudvärk inför skolgång, skrivningar el. dyl.	36
2. Ont i magen inför skolgång, skrivningar el. dyl.	36
3. Ängslan eller oro utöver det vanliga	36
4. Nagelbitning	36
5. Dålig sömn	37
K. Laxhjälp från föräldrarna	37
L. Besök vid föräldramöten m. m.	38
LITTERATURFÖRTECKNING	40

INLEDNING

I en tidigare rapport har presenterats en långtidsplanerad undersökning, vars första syfte är att analysera vilka faktorer, särskilt i skolsituationen, som kan vara av betydelse för elevernas anpassning, beteende och prestation, dels aktuellt i skolsituationen, dels på längre sikt i vidare utbildning och yrkesverksamhet (Magnusson, Dunér, Beckne, 1965). De modeller, med vilka denna allmänna problematik angrips, har presenterats i en särskild rapport (Magnusson och Dunér, 1967).

I den första av de nämnda rapporterna presenterades planläggningen av det första ledet i en sådan undersökning med sikte på en uppföljning av alla elever i tre årskurser i Örebro stad. Undersökningen avsåg att omfatta årskurserna 3, 6 och 8 läsåret 1964-65, vilket innebär att den berörde i huvudsak de elever som är födda 1950, 1952 och 1955.

Datainsamlingen planlades så, att ett material skulle erhållas som så fullständigt som möjligt kartlade elevernas hemförhållanden, fritidsförhållanden, kamratrelationer, skolprestationer, beteende i övrigt i skolsituationen samt deras egna upplevelser av dessa förhållanden, så långt det var möjligt att erhålla denna information med instrument som kunde gruppadministreras. Denna del av undersökningen benämnes i fortsättningen screeningundersökningen 1965.

Den första datainsamlingen genomfördes planenligt under vårterminen 1965. På grundval av de resultat, som insamlats i screeningundersökningen, planlades och genomfördes under höstterminen 1966 en intensivundersökning av en mindre grupp elever. Denna delundersökning, som genomförts av folkskolläraren, fil.kand. Berit Adebäck, avsåg att belysa faktorer som sammanhänger med kamratstörningar.

I datainsamling och databearbetning har deltagit licentiander och trebetygsstuderande, som fullgör sina examensarbeten inom projektet. I den mån databearbetning genomförts på detta sätt redovisas resultaten separat i delrapporter inom projektets ram. I huvudrapporter från projektet sammanställs dessa och andra resultat, som är av intresse för fullföljandet av projektets huvudmålsättning.

Föreliggande rapport ägnas åt en redogörelse för datainsamling i screeningundersökningen och intensivundersökningen samt en redovisning av de bakgrundsdata, vilka utgör underlag för delstudier, som slutförts eller är under slutförande. I senare rapporter kommer resultaten av dessa studier att presenteras.

KAP. I. METODER OCH INSTRUMENT

A. Screeningundersökningen 1965

De instrument, som kommit till användning i screeningundersökningen finns utförligt beskrivna i rapport nr I (Magnusson, Dunér, Beckne, 1965) och kommer här inte att ytterligare behandlas i detalj. För fullständighetens skull lämnas dock i det följande först en översiktlig sammanställning av instrumenten och de variabler de avser att mäta. Därefter ges de enskilda instrumenten under resp. variabelrubrik en kort presentation.

Tabell 1. Sammanställning av variabler och instrument i screeningundersökningen.

Variabel	Instrument
Begåvning	Differentiell begåvningsanalys DBA
Skolprestation	Standardprov
Bakgrundsdata	Skolstatistik Föräldraenkäter
Anpassningsvariabler	Elevenkäter Lärarskattningar Kamratskattningar Självskattningar
Attityder och värderingar	Semantisk differentialteknik
Intressen	Intresseschema
Linjeval och yrkesönskningar	Yrkesenkät
Yrkesval	Bedömningsformulär

Valet av instrument har bestämts av a) att det skall vara möjligt att genomföra datainsamlingen genom enkät eller gruppvis, b) att metoderna skall vara så olika till sin karaktär som möjligt och c) att metoderna skall täcka anpassningsproblematiken så väl som möjligt.

Tabell 2. Administrering av instrumenten på olika årskurser.

Instrument	Årskurs		
	3	6	8
DBA	x	x	x
Standardprov	x	x	x
Föräldraenkäter	x	x	x
Elevenkäter	x	x	x
Lärarskattningar	x	x	x
Kamratskattningar	x	x	x
Självskattningar	x	x	x
Attityder och värderingar	x	x	x
Intresseschema	x	x	x
Yrkesenkät			x
Yrkesvalslärobedömningar			x

På ett stickprov elever från årskurs 3 i screeningundersökningen administrerades dessutom under höstterminen 1965 vissa test avsedda för mätning av icke kognitiva variabler såsom distraktion, risktagning, snabbhet och aspirationsnivå. Dessa undersökningar, som varit av försökskaraktär, har endast omfattat ett mindre antal elever (350 st.). Resultaten avses ge utgångspunkter för hypotesbildningar för vidare utveckling av metoder och vidare forskning.

1. Begåvning

Med hänsyn till det stora elevmaterial, som ingick i undersökningarna och dess spridning på tre olika årskurser (3, 6 och 8) var det nödvändigt att finna ett lättadministrerat och för samtliga åldrar lämpligt grupptest. Valet föll på Härnquists testbatteri Differentiell begåvningsanalys (DBA), av vilket de sex första deltesten har utnyttjats. Deltesten består av a) verbala uppgifter (likheter och motsatser), b) abstrakt-logiska uppgifter (bokstavsgupper och figurserier) samt c) spatiala uppgifter (klossar och plåtvikning). Dessa sex test bildar en sammansatt begåvningsvariabel, som Härnquist benämner Allmän studiebegåvning.

Testningarna, som tar minst tre lektionstimmar i anspråk, administrerades vid sidan om själva fältundersökningen (så benämnes i fortsättningen den koncentrerade provperiod som ägde rum under tiden 8/2 - 6/3 1965) för att inte belasta denna. I årskurs 3 genomförde klasslärarna dessa testningar under slutet av vårterminen 1965.

DBA-skalan var ej normerad för årskurs 3 och det fanns en viss tveksamhet om lämpligheten att använda detta instrument i denna årskurs. Erfarenheterna från provningarna har dock visat, att batteriet differentierar tillfredsställande även på denna åldersnivå. Undantag utgjorde en hjälpklass, där instruktionerna var alltför svåra och testning i grupp beredde en del svårigheter.

DBA-testningar sker i Örebroskolorna i årskurs 6 rutinemässigt genom skolpsykologens försorg inför valet av kurser och tillvalsämnen i årskurs 7. Från dessa testningar, som skedde under januari månad har projektet fått utnyttja samtliga resultat.

För årskurs 8 fanns resultat från testningar, då dessa elever gick i årskurs 6. Det ansågs dock nödvändigt att få aktuella data för dessa elever, varför samtliga elever i årskursen prövades i början av vårterminen 1965. Grupptestningarna genomfördes under januari månad 1965 av rutinerade provledare.

2. Skolprestation

Som mått på skolprestation har resultaten från standardprov i de tre årskurserna insamlats. Standardprov tillhandahålls skolorna för frivillig användning av lärarna. I Örebro har standardproven utnyttjats av samtliga lärare i årskurserna 3 och 6. I årskurs 8 har endast några få procent av lärarna avstått från proven. Från samtliga klassföreståndare i årskurserna 3 och 6 har kompletta resultatsammanställningar erhållits. För en klass i årskurs 3 har dock resultaten genom misstag vid postgången kommit på avvägar.

För årskurs 8 föreligger data för ca 85 % av eleverna. Orsaken till bortfallet är främst svårigheter att organisera insamlingen från samtliga ämneslärare.

3. Bakgrundsdata

Insamling av objektiva bakgrundsdata har i första hand skett genom skriftliga enkäter till föräldrarna. Härvid har, bl. a. för att säkerställa tillfredsställande svarsfrekvens, endast medtagits uppgifter som i första hand berört data om bakgrundsförhållanden av följande art: åldersuppgifter, bostad, mödrarnas förvärvsarbete, föräldrarnas utbildning, socioekonomi, kontakt med skolan, sjukdomar hos eleverna, uppfostringsproblem m.m. Enkäterna har distribuerats till föräldrarna och insamlats av lärarna i resp. klasser.

4. Befintlig skolstatistik

Speciella instrument eller särskilt utarbetad metodik har icke använts för insamling av uppgifter från befintlig skolstatistik. Sådana uppgifter har kunnat återfinnas i skolkataloger och i redogörelser samt i centrala register på skoldirektionen eller på de lokala skolorna. Data som insamlats rör förhållanden av exempelvis följande natur: skolstorlek, lokaler, specialundervisningsorganisation, lärarsammansättning, tillgång till elevvårdsspecialister, utredningar kring enskilda elever genom kuratorer, psykolog eller testmedhjälpare och eventuellt skolläkare, barnavårdsnämnd eller psykiatrisk klinik.

5. Anpassningsvariabler

Elevenkäter. Elevenkäterna är utformade i två versioner, en för årskurs 3 och en för årskurserna 6 och 8. Båda enkäterna täcker i stort sett samma frågekomplex, men är utformade med hänsyn till skillnader betingade av de skilda åldersnivåerna. Frågorna i enkäterna är konstruerade för att bilda underlag för skalor eller faktorer som avser olika anpassningssyndrom.

Lärarskattningar av klassrumsbeteende. Skattningsformulär och variabler är konstruerade och utvalda med avseende på de aspekter på anpassning som angivits i rapport nr I. De sju variablerna är skolmotivation, koncentrationsförmåga, motorisk oro, aggressivitet, spänning, tillbakadragenhet och harmoni. Bedömningarna har skett på en sjugradig skala. Variablerna har beskrivits så entydigt och enkelt som möjligt i extremiteterna. Könen har hållits isär vid skattningarna. Pojkar resp. flickor i varje klass har utgjort referensgrupp.

Kamratskattningar. Metodiken har varit en konventionell sociometrisk undersökningsteknik, som har anpassats till våra syften. Data har insamlats för följande variabler:

Årskurs 3

Rangordning popularitet, eget kön

Sociometrisk fråga popularitet, eget kön

Årskurs 6 och 8

Rangordning, eget kön

Rangordning, motsatt kön

Rangordning skolmotivation, eget kön

Rangordning säkerhet, eget kön

Sociometrisk fråga popularitet, eget kön

Självskattning. Metodiken är utarbetad så att den passar våra speciella syften. Magnussens forskningar (1960, 1961, 1962, 1963) rörande självskattningar har varit vägledande. Metodiken har tillämpats enligt följande:

Årskurs 3

Självskattning, eget kön

Årskurs 6 och 8

Självskattning, eget kön

6. Attityder och värderingar

För studium av elevernas attityder och värderingar har valts Osgoods semantiska differentialteknik. Den består av en uppsättning sjugradiga skalor, vilkas poler är definierade av par av adjektiv, som är motsatser till varandra, t. ex. svag - stark. De begrepp, som skall bedömas har utvalts med tanke på att kunna belysa anpassningsaspekter enligt vår definition på skolanpassning.

7. Intressen

För mätning av intresseinriktning har vi i årskurs 8 använt oss av Intresseschema-Sysselsättningar (Waern, 1962, Härnquist, 1960). Schemat ger en profil för olika intresseområden, av typ Kuder Preference Record. Schemat täcker följande intresseområden:

E = estetiska
F = friluftsbetonade
H = husliga
K = kontors- och handelsbetonade
P = praktiska
S = sociala
T = tekniskt-vetenskapliga
V = verbala

8. Linje- och yrkesval

Yrkesenkät till eleverna. För att möjliggöra prognos för framtida utbildning och yrkesanpassning samt belysa vilka faktorer som påverkar val av ämnen och linjer inom skolan har förutom data gällande konventionella prognosvariabler som t. ex. begåvning, prestation, intressen även insamlats sådana som berör ekonomiska förhållanden, socialgrupps- och utbildningsgruppstillhörighet, föräldrars utbildningsaspirationer, kulturell bakgrund. Dessutom har från eleverna insamlats uppgifter som berör deras synpunkter på valsituationen i skolan, yrkesönskningar, yrkeserfarenhet, framtidsplaner m.m.

Yrkesvalslärarnas bedömning. Ett stickprov elever ur årskurs 8 har bedömts av yrkesvalslärarna med avseende på intresse för yrkesval och utbildning, mognad och realism i yrkesval och ämnesval m.m. För ändamålet har ett enkätformulär utarbetats, vilket upptar 6 faktorer i vilka skattningar göres på en 9-gradig skala. Därjämte har yrkesvalslärarna redovisat verbaliserade bedömningar rörande lämplighet för ett yrkesområde. Eventuella yrkesområden, som eleven har mindre goda förutsättningar för anges särskilt.

9. Retestundersökningar

För att erhålla mått på säkerheten i vissa av våra metoder, framförallt de nykonstruerade, företogs 3-4 veckor efter screeningundersökningen retestundersökningar med elevenkäter i årskurserna 3, 6 och 8, attitydformulär i årskurserna 3 och 6 samt yrkesvalsformuläret i årskurs 8. Beträffande lärarskattningarna har dubbelrad bedömning ej varit möjlig att genomföra på grund av det merarbete, som detta skulle inneburit för lärarna.

B. Intensivundersökningen 1966

1. Målsättning

Ett sätt att studera projektets huvudproblem är intensivundersökning av extremgrupper i vissa variabler. Från screeningundersökningens resultat kan extremgrupper väljas på grundval av t. ex. lärarnas bedömningar, de sociometriskas mätningarna av kamratstatus eller resultaten på någon av skalorna i elevenkäten.

Vid val av uttagsvariabel är stabiliteten i måtten av väsentlig betydelse (se Magnussen och Dunér, 1967). Kamratstatus har valts som oberoende variabel för de första intensivundersökningarna. Retestundersökningar ett år efter screeningundersökningen visade en tillfredsställande stabilitet i detta mått. Resultat från andra undersökningar talar för att kamratstatus är stabil under relativt långa tidsintervall (Sells 1967, Bonney 1944, Bjerstedt 1956, Bronnfenbrenner m. fl. 1945).

Intensivundersökningarna har sålunda koncentrerats på kamratstatus. Fördelar med en sådan begränsning är, att undersökningarna kan göras mer ingående, att man kan genomföra analyser efter indelning i undergrupper, t. ex. kön, samt att kontrollgrupper av elever med olika status kan medtagas för att möjliggöra regressionsstudier.

De genomförda intensivundersökningarna har omfattat följande grupper och antal:

	<u>F</u>	<u>F1</u>
En grupp elever med extremt låg kamratstatus	15	15
En grupp elever med extremt hög kamratstatus	15	15
En grupp elever med normal kamratanpassning	15	15

2. Kriterium på kamratstatus

För uttagning av extremgrupperna har utnyttjats a) rangordningsdata vid val av kamrat i klassen och b) antalet erhållna val vid "rast" och "ledig" (se rapport nr I).

Gränser för uttagning till de olika grupperna har baserats på data som redovisas i särskild studie. Normalgruppen har uttagits genom stratifierad sampling, sedan de båda extremgrupperna utgått ur populationen.

3. Kontroll av stabiliteten i kamratstatus

En förnyad sociometrisk undersökning företogs under senare delen av vårterminen 1966 på ett stickprov elever inom screeningundersökningens årskurs 3. Därvid tillämpades en reducerad metod. Endast kamratbedömningar rörande vilka kamrater eleverna helst ville vara tillsammans med under raster (3 kamrater) medtogs.

Resultaten från denna kontrollundersökning visade hög stabilitet i bedömningarna. De data som insamlats under screeningundersökningen ansågs därmed äga en tillfredsställande stabilitet som grund för uttagning av extremgrupperna.

4. Metoder

Då en mängd data från screeningundersökningen 1965 redan fanns tillgängliga för de uttagna eleverna har datainsamlingen koncentrerats på sådana variabler och förhållanden som varit svåra eller omöjliga att få belysta genom att använda billiga gruppmetoder. Genom intervjuer har data för sådana variabler samlats in från var och en av föräldrarna, från lärarna och från eleverna själva. Vidare har lärarna gjort vissa skattningar av elevernas beteende. Genom läkarundersökningar har vissa medicinska data insamlats.

Nedan ges en översiktlig sammanställning av de olika metoderna jämte källorna för intensivundersökningen.

Eleveexploration
Elevskattningar utförda av lärarna
Lärarytervju
Modersintervju
Fadersintervju
Läkarundersökning

En ingående redogörelse för dessa metoder lämnas i en särskild delrapport. Här kommer huvudinnehållet i de olika metoderna att kortfattat redovisas.

Eleveexploration. Huvudvariablerna utgöres av anpassningsmått vad gäller elevens subjektiva upplevelse av relationerna till

kamrater inom klassen,
kamraterna på fritiden,
läraren,
skolan som helhet.

Inom varje variabel finns ett större antal delvariabler, vilka bildar grundvalen för bedömningarna i huvudvariablerna. Målsättningen för explorationen har varit att skaffa fram en bild av elevens upplevelse av sina relationer till de nämnda miljöfaktorerna. Skattningarna i samtliga variabler har skett på en numerisk skala.

Elevskattning utförd av lärarna. Lärarna har fått bedöma de elever som ingått i stickprovet efter direkt observation av elevernas beteende i samarbetssituationer i klassrumsmiljö och elevernas beteende mot kamraterna under raster. Bedömningarna gjordes under några veckor, innan de personliga intervjuerna ägde rum. Särskilda bedömningsformulär hade utarbetats för dessa observationer.

Lärarintervju. Genom personlig intervju med de uttagna elevernas lärare fick dessa ange sin uppfattning om eleverna i ett femtiotal avseenden, vilka berörde personlighetsdrag hos eleverna, beteendeproblem, kamratstatus, hembakgrund, lärarens elevpreferens m.m.

Föräldrintervjuer. Då det finns all anledning anta, att störd kamratanpassning, liksom de flesta andra störningar hos barn till väsentlig del har sin orsak i barnets hemförhållanden, ansågs det angeläget att insamla data direkt från hemmet genom intervjuer med föräldrarna. Vardera av föräldrarna har intervjuats enskilt med samma intervjuförfarande.

Intervjun har utförts med ett väl strukturerat intervjuförfarande. Den har givit två huvudtyper av data:

I. Data om eleven, vilka berör t.ex. elevens skoltrivsel, fritidssysselsättningar, kamratumgänge m.m. Med utgångspunkt från en speciellt utarbetad symptomlista har mödrarna fått uttala sig om elevens eventuella psykosomatiska störningar och om beteenden i andra variabler, som bedömts relevanta.

II. Data om hemförhållanden, vilka berör frågor beträffande hematmosfären, uppfostringspraxis, föräldrarelationer, moderns

resp. faderns trivsel med hem- och/eller yrkessituation m.m.

Läkarundersökning. Samtliga i intensivundersökningen deltagande elever har undersökts av skolläkarna för kontroll av hälsotillstånd. Därvid har anamnestiska uppgifter från hälsokortet insamlats och aktuell hälsostatus bedömts. Förutom sedvanliga uppgifter om längd, vikt, genomgångna sjukdomar etc. har nuvarande allmäntillstånd, fysiska och psykiska besvär, astma, allergier, enures, enkopres m.m. kontrollerats. Ett aktuellt blodprov har även tagits, för kontroll i första hand av Hb-status.

KAP. II. GENOMFÖRANDET AV SCREENINGUNDERSÖKNINGEN

A. Förberedelser

1. Planläggningsarbete

Under våren 1964 påbörjades planläggning och förberedelsearbete med allmän precisering av målsättning och undersökningsplan. Till grund härför låg bl. a. vissa förberedande studier, vilka tidigare utförts vid psykologiska institutionen i Stockholm. Bland annat kan nämnas undersökningar rörande självskattningar och skolanpassning, objektiva metoder för mätning av skolanpassning hos skolbarn, utarbetande av metoder för insamling av subjektiva bedömningar från lärare och kamrater, utveckling av korrigeringsmetoder för vanliga fel vid subjektiva bedömningar samt metoder för studium av över- och underprestation.

Undersökningarna planlades från början som ett långtidsprojekt med krav på vissa förutsättningar rörande undersökningspopulationens storlek, sammansättning, representativitet m.m. Bland en del tänkbara undersökningsorter, som kunde bedömas som lämpliga, ansågs Örebro som den ur de flesta synpunkter lämpligaste.

Hösten 1964 påbörjades förberedelsearbetet för den screeningundersökning, som skulle genomföras under vårterminen 1965. Det innebar bl. a. diskussion och formulering av den allmänna målsättningen, metodinventering, metodutveckling, administration centralt och lokalt, engagemang av ytterligare forskare för delprojekt, kontaktarbete med lokala och centrala myndigheter, litteraturforskning, förberedelser för kontakt och information till berörda lärare och föräldrar. Arbetet bedrevs bl. a. i form av regelbundna veckokonferenser, där allmänna principer om uppläggning och omfattning av projektet fastslogs och beslut om detaljfrågor fattades. Allteftersom arbetet fortskred vidtogs åtgärder för att förbereda och lösa administrativa och praktiska problem inför fältundersökningen.

2. Val av instrument

Av de instrument som kommit till användning finns representerade dels några sedan länge etablerade och väl utprovade metoder, dels en del metoder som modifierats för vårt ändamål och dels instrument, som helt nykonstruerats för våra speciella syften.

Bland redan förefintliga instrument har vi som tidigare nämnts utnyttjat

Differentiell begåvningsanalys (DBA)

Standardprov

Intresseschema

De modifierade metoderna utgöres av

Kamratskattningar

Självskattningar

Lärarskattningar

Semantisk differentialteknik

De nykonstruerade instrumenten utgöres av

Föräldraenkät

Elevenkäter (två versioner)

Yrkesenkät

Bedömningsformulär för yrkesvalslärarnas
bedömning

3. Information och lokal planering

Information till föräldrarna. En viktig part i hela undersökningen utgör målsmännen. En positiv medverkan från deras sida är en nödvändig förutsättning för ett långsiktigt projekt av detta slag. Ett viktigt led i arbetet har därför varit att så fullständigt som möjligt informera målsmännen om syftet med de undersökningar som gjorts. Detta har skett dels genom skriftlig information till samtliga föräldrar, dels genom sammanträde med representanter för samtliga föräldraföreningar i Örebro och dels genom pressen. Information om målsmännens synpunkter har erhållits genom att föräldraföreningen varit representerad i den arbetsgrupp, som fortlöpande diskuterat projektets uppläggning och genomförande.

Lärarinformation. Samtliga lärare i de tre årskurser, som skulle komma att ingå i undersökningarna informerades i god tid dels om skolstyrelsens beslut om godkännande av planläggning och genomförande av undersökningarna och dels om forskningsprojektet i dess helhet genom en detaljerad promemoria, där målsättning, genomförande m.m. presenterades.

Arbetsgrupp. För att i fortsättningen på ett smidigt och effektivt sätt dels kunna lämna information till och dels kunna inhämta synpunkter från berörda parter i undersökningarna bildades en arbetsgrupp med representanter från Skolöverstyrelsen, skolstyrelsen, skolledningen, lärarkåren, målsmännen, skolhälsovården och undersökningsledningen. Allt undersökningsmaterial har i preliminärt skick förelagts arbetsgruppen för information och diskussion,

innan det färdigställdes och distribuerats till eleverna.

Information till lokalpressen. Undersökningarna kom att direkt beröra uppskattningsvis närmare 10.000 personer från elev-, föräldra- och lärarhåll i Örebro samt indirekt ytterligare ett ej obetydligt antal människor. I arbetet att snabbt och effektivt nå alla berörda har lokalpressen lämnat aktivt stöd. Som informationsunderlag distribuerades till de båda tidningarnas chefredaktörer det fullständiga undersökningsmaterialet. Samtidigt gavs en ingående muntlig information om projektets målsättning, genomförande, metoder m.m. Presentationen i tidningarna blev också mycket saklig och bar prägeln av en positiv inställning till undersökningen. Med stor säkerhet har pressens informationsgivning bidragit till den höga svarsfrekvensen på de enkäter, som tillställdes föräldrarna till samtliga i undersökningen ingående elever.

Övrig lokal planering. Genom bistånd från skolstyrelsen i Örebro kunde ett lokalt kansli inrättas för den lokale undersökningsledaren. Ett par kontorsrum i centrum av staden ställdes till förfogande under läsåret 1964/65, där undersökningsledaren kunde förlägga det förberedelse- och efterarbete, som var förknippat med screeningundersökningen. Dessa lokaliteter utnyttjades under själva fältundersökningarna, då kansliet fungerade som ett centrum för provledarnas verksamhet. Under några perioder kunde därigenom även arbetsrum beredas åt viss skrivpersonal som tillfälligt behövde anlitas.

B. Tidpunkt

Som lämplig tidpunkt för datainsamlingen valdes en period under första hälften av vårterminen. Då vi i stor utsträckning ville mäta attityder och intressen för skolan som helhet, var det nödvändigt, att eleverna under mätningarna befann sig mitt uppe i skolarbetet och ej rönt påverkan av längre lov eller praktikperioder för årskurs 8. Det visade sig emellertid svårt att finna en sammanhängande period helt fri från viss pryverksamhet för årskurs 8.

Huvuddelen av fältarbetet genomfördes under tiden 8-20 februari och 1-6 mars 1965. Under dessa tre veckor provades sammanlagt 3.317 elever i 134 klassavdelningar i de tre årskurserna.

C. Administration

1. Schemaläggning

En koncentration av provperioden till tre veckor ansågs lämplig ur flera synpunkter. Dels var det önskvärt att mätningarna skedde under i stort sett samma skede under terminen, dels var det önskvärt att inte administrativt belasta skolledning och lärare under en alltför långt utdragen provperiod.

I god tid före fältundersökningen utarbetade den lokale undersökningsledaren i samarbete med rektorer och enskilda lärare ett detaljschema. I årskurs 8 pågick kontinuerligt pryoverksamhet, vilken i hög grad försvårade schemaläggningen för denna årskurs.

Schemat tillställdes samtliga berörda parter i skolorna i god tid före screeningundersökningens början. Endast på någon punkt behövde omdisponering ske.

2. Provledare

De i screeningundersökningen ingående instrumenten är sådana att det var nödvändigt att administreringen utfördes av rutinerad och utbildad personal.

För ändamålet engagerades fem provledare. Dessa ingick i projektet med var sin delstudie och var genom det förberedande arbetet väl insatta i de olika metoderna.

Varje instrument försågs med en utprövad instruktion för att möjliggöra ett standardiserat provningsförfarande. Provinstruktionerna finns redovisade i rapport nr I.

3. Lärarnas medverkan

Utan medverkan från lärarkåren vore det ogörligt att genomföra forskning över huvudtaget inom skolans område. Deras viktigaste och mest krävande insats har bestått i bedömning av elevernas personlighetsmässiga egenskaper. Vidare har de medverkat vid distributionen och insamlingen av föräldraenkäten. De har också ställt standardprovsresultat till undersökningsledningens förfogande.

Lärarna i årskurserna 3 och 6 har utan undantag medverkat i denna materialinsamling. I årskurs 8 har standardproven ej utnyttjats av alla lärare och i en del fall uppstod svårigheter att insamla resultat. Lärarskattningar saknas från 5 av de 134 deltagande klassavdelningarna. Samtliga är från årskurs 8. Endast i ett fall av dessa har skälet varit vägran att medverka. I övriga fall ansåg sig lärarna ej kapabla att utföra de önskade skattningarna på grund av att de ej

kände eleverna tillräckligt med motivering att de var vikarier eller nyanställda.

Under de tre lektionstimmar, som provledarna disponerade klasserna var lärarna frikopplade från tjänstgöring. Tiden kunde ägnas åt skattning av eleverna. Instruktionen för denna uppgift gavs i regel av undersökningsledaren. Lärarna hann i allmänhet med uppgiften under den tid som stod till förfogande. För ämneslärarnas del kunde detta tillvägagångssätt ej tillämpas. Dessa lärare var ofta upptagna av undervisning i annan klass och kunde av det skälet ej friställas från undervisning för att utföra bedömningarna. De drabbades därigenom av extraarbete med bedömningarna.

4. Skolledarnas medverkan

Skolledarnas medverkan har främst gällt de praktiska arrangemang, som varit nödvändiga för att få datainsamlingen från de olika klasserna att löpa friktionsfritt. I en del fall har betydande ingrepp varit nödvändiga i arbetsordningen för lärare och elever.

Rektorerna har också medverkat i informationsgivningen till föräldrar och lärare.

5. Erfarenheter från insamlingsarbetet

Datainsamlingen kunde fullföljas programenligt. Elevreaktionerna var överlag positiva. I årskurs 3 kunde man konstatera, att eleverna till övervägande del upplevde testsituationen som rolig. De arbetade engagerat och gick in för uppgiften med allvar.

I årskurs 6 var förhållandet i stort sett detsamma. Enstaka förfrågningar tydde på en kritisk vaksamhet beträffande enstaka enskilda uppgifter i något instrument. Negativa reaktioner såsom önskan att ej medverka eller att ifrågasätta undersökningssyftet eller dylikt var ytterst sällsynta. Enligt provledarnas allmänna bedömning förlöpte testadministreringen bäst i denna årskurs. Eleverna arbetade både snabbt och intresserat och fattade instruktionerna utan några extra förklaringar.

I årskurs 8 utformades den inledande instruktionen något fyligare beträffande syftemål och garantier om personlig anonymitet i behandling av resultaten. En viss individualiserad testmetodik fick i vissa fall tillgripas, då olikheter i snabbhet att arbeta var påfallande. Provledarna höll eleverna kontinuerligt sysselsatta, vilket reducerade sysslolöshet och orosyttringar. I denna årskurs kunde enstaka elever fråga om deltagande var obligatoriskt. Möjligheter gavs att "hoppa över" enstaka frågor och därmed kunde problemet

lösas i de allra flesta fall. Ingen elev vägrade **totalt** att medverka.

Endast i ett fåtal fall har anledning funnits att "ogiltigförklara" frågeformulär eller testblanketter.

Den fylliga information som getts till alla berörda parter torde kunna förklara det faktum att negativa reaktioner nästan helt saknats från föräldrarnas sida.

KAP. III. GENOMFÖRANDET AV INTENSIVUNDERSÖKNINGARNA

A. Förberedelser

För de strukturerade intervjuerna med lärare, föräldrar och elever i intensivundersökningarna utarbetades detaljerade formulär. Ett omfattande arbete lades ned på förarbetet. Efter en serie provversioner kunde slutgiltiga intervju- och skattningsformulär fastställas. I regel har de utarbetats så att ett större antal delvariabler ska kunna bilda underlag för sammanfattningar i ett mindre antal huvudvariabler.

För de olika intervjuerna engagerades dels personer knutna till projektet och dels experter utanför projektets ram. För genomförandet av föräldraintervjuerna var det viktigt att rutinerad och väl kvalificerad personal kunde engageras. För ändamålet anställdes en socionomutbildad tjänsteman vid barnavårdsnämnden i Örebro, som genom sitt arbete hade erfarenhet av sådana uppgifter.

Eleveexplorationerna, som närmast hade formen av strukturerade intervjuer, gjordes av den lokale undersökningsledaren, vars skolpsykologiska utbildning och erfarenhet utgjorde en lämplig bakgrund för de diagnostiska bedömningar som utfördes. Lärarintervjuerna gjordes av en psykolog med lärarutbildning och lärarerfarenhet.

För den medicinska bedömningen av de uttagna eleverna har skolläkare och skolsköterskor vid skolläkarmottagningarna i Örebro under ledning av l:e skolläkaren svarat.

B. Tidpunkt

Föräldraintervjuerna inleddes redan under höstterminen 1966 och var i stort sett slutförda under denna termin. Lärarintervjuerna utfördes under en koncentrerad period under oktober månad 1966. Antalet intervjuade lärare var 21. Elevintervjuerna påbörjades under slutet av höstterminen 1966 och slutfördes i och med mars månads utgång 1967.

C. Administration

1. Föräldraintervjuerna

Intervjuerna med föräldrarna förbereddes genom brev till samtliga föräldrar, i vilka upplysning gavs om syftemål med intervjuerna, uttagningsprinciper och om tillvägagångssätt. Upplysningar

om intervjuarens namn och person lämnades. Intervjuaren kontakta-
de sedan föräldrarna och bestämde tid för sammanträffande i hem-
met. Han utrustades med legitimationshandlingar. Fadern och
modern intervjuades var för sig, ofta vid skilda tillfällen. Huvud-
delen av föräldrarna medverkade positivt. I endast ett fåtal fall kunde
ej intervjuerna genomföras på grund av direkt vägran.

2. Lärarintervjuerna

Trots att tjänstgöringstid i regel icke fått tagas i anspråk har
lärarnas medverkan inte inneburit några svårigheter. Kontakt togs
med varje lärare före intervjuerna. Samtliga berörda lärare med-
verkade i intervjuerna.

3. Elevexplorationerna

Eleverna intervjuades under skoltid. Intervjuaren lämnade
före intervjuerna upplysningar till klasserna vid personliga besök
i klassrummen. Därvid upplystes om syftet med samtalen och om
uttnagningsprinciper. Därigenom kunde tveksamhet och frågande
attityder från eleverna reduceras. Varje intervju tog i genomsnitt
en dryg lektion (40 min.) att genomföra.

4. Medicinsk undersökning

Läkarundersökningen ägde rum efter det att i stort sett samt-
liga intervjuer slutförts. Vid föräldraintervjuerna lämnades upplys-
ningar om de kommande läkarundersökningarna. Undersökningarna
har skett i form av kontrollundersökningar och har av eleverna upp-
fattats som en rutinundersökning av individuella fall.

Data från dessa undersökningar lämnades på ett speciellt
formulär, som utarbetats i samråd med l:e skolläkaren. Data be-
rörde dels anamnestiska uppgifter, som hämtats från skolhälsokor-
ten på de olika läkarmottagningarna, och dels uppgifter rörande ak-
tuell hälsostatus.

KAP. IV. TERMINOLOGI

Följande beteckningar och termer kommer i det följande att användas för vårt undersökningsmaterial.

Totalpopulation: Samtliga elever som tillhörde klassavdelningarna i de tre årskurser, som screeningundersökningen omfattade (inskrivna vid undersökningstillfället).

Population: I totalpopulationen ingående mindre, klart definierbara undergrupper, t.ex. pojkar årskurs 3, specialklasselever o. s. v.

Bortfall: Från vår sida avsiktlig decimering av en population. Bortfallet kan vara totalt eller begränsat till ett enskilt instrument. Bortfallet kan exempelvis vara betingat av sjukdom, annan frånvaro eller vägran att delta. Bortfallet kan vara representativt (osystematiskt) t.ex. tillfällig sjukdom, eller icke representativt (systematiskt) t.ex. elever som undvikit att besvara ett frågeformulär på grund av ängslan för ingripande eller åtgärder på grundval av formulärets innehåll (t.ex. en avdelning observationsklasselever).

Uteslutningar: Från vår sida avsiktlig decimering av en population. Dessa kan liksom bortfallen vara representativa eller icke representativa (se bortfall).

Undersökningsgrupp: Den del av populationen som återstår efter bortfall eller uteslutningar.

Undergrupp: Mindre undersökningsenhet än en undersökningsgrupp som dessutom inte är representativ för en undersökningsgrupp t.ex. flickor årskurs 8, utbildningsgrupp 1.

Stickprov: Mindre undersökningsenhet än en undersökningsgrupp som man genom slumpval eller stratifiering sökt göra representativ för undersökningsgruppen eller populationen.

Uteblivet svar på enskilda item räknas i regel ej som bortfall utan redovisas som "ej svar" eller "uppgift saknas".

Statistiska uppgifter rörande deltagande och bortfall för varje instrument i screeningundersökningen lämnas i samband med de speciella resultatredovisningar som framlägges i kommande rapporter.

KAP. V. REDOVISNING AV OBJEKTIVA BAKGRUNDSDATA

I detta kapitel redovisas resultat från föräldraenkäterna. Resultaten avser endast översiktliga beskrivande data av objektiv art som karakteriserar undersökningspopulationen t.ex. bostadsförhållanden, inkomstuppgifter, föräldrarnas yrkes- och utbildningsnivå, ensamstående mödrar, förvärvsarbetande mödrar m.m. Dessa bakgrundsvariabler utgör viktiga grunddata, som måste hållas under kontroll vid prövning av andra faktorerers inverkan på anpassning, beteende och prestation. Detaljerade data redovisas i bilagor.

A. Deltagande och bortfall

I tabell 3 redovisas undersökningspopulationen och i tabellerna 4 och 5 frekvenser och procenttal för besvarade föräldraenkäter. I årskurs 3 utgör antalet besvarade enkäter 97 % av det maximala antalet. En så hög frekvens för ett sådant undersökningsinstrument är ovanlig. Även beträffande årskurs 6 är frekvensen inlämnade enkäter mycket tillfredsställande, 93 %. För årskurs 8 var svarsfrekvensen 82 %. Huvuddelen av bortfallet i sistnämnda årskurs orsakas av att ett antal elever fullgjorde praktisk yrkesorientering. Detta deltagande styrs ej av faktorer som har samband med centrala undersökningsvariabler. Bortfallet behöver därför ej bedömas medföra någon allvarlig inskränkning i användbarheten hos data. Däremot finns i bortfallet i denna årskurs ett antal elever, som ej kommit med på grund av skolkning eller annan orsak, vilket kan inverka systematiskt på våra data.

Tabell 3. Undersökningspopulation

	Åk 3	Åk 6	Åk 8	Summa
P	517	486	678	1681
F1	510	474	652	1636
Totalt	1027	960	1330	3317

Tabell 4. Inlämnade föräldraenkäter, uttryckt i absoluta tal.

	Åk 3	Åk 6	Åk 8	Summa
P	501	448	537	1486
F1	492	447	548	1487
Totalt	993	895	1085	2973

Tabell 5. Inlämnade föräldraenkäter, uttryckt i procent.

	Åk 3	Åk 6	Åk 8	Summa
P	97	92	79	88
F1	96	94	84	91
Totalt	97	93	82	90

B. Social struktur

I Sverige har valstatistikens indelning i tre olika socialgrupper använts i en mängd undersökningar, inte minst inom beteendevetenskaperna. Vid denna gruppering har man tagit hänsyn till variabler som t. ex. yrke, utbildning och inkomst. Historiskt sett bygger den använda tredelningen i socialgrupp I, II och III på den gamla över-, medel- och arbetarklassen.

I dagens situation är denna indelning föga användbar. Indelningsgrunderna är, genom att korrelationerna mellan dem sjunkit, i hög grad inadekvata och socialgrupperna kan knappast spegla förhållanden i den moderna samhällsstrukturen på ett meningsfullt sätt.

I Sverige har man sedan ett flertal år tillbaka i konsekvens härmed också upphört med att officiellt tillämpa denna indelningsgrund. Sista året som valstatistiska data presenterades med utgångspunkt från socialgrupper var, enligt uppgift från Statistiska centralbyrån, 1952.

Då det enligt en mängd undersökningar inom beteendevetenskaperna finns anledning anta, att bakgrundsförhållanden som avser utbildning och utbildningstraditioner har betydelse för barnen i ett flertal hänseenden är det av värde att finna en indelningsgrund som på ett mera nyanserat sätt än den konventionella socialgruppsindelningen ger uttryck för sådana faktorer.

I den traditionella indelningen har moderns sociala status, såsom den definieras med utgångspunkt från yrke och utbildning, ej

beaktats. Faderns sociala status har ensam varit utslagsgivande vid inplaceringen av familjen i den sociala statushierarkin. Då man vill undersöka anpassning, beteende och prestation i skolan är det naturligt att relatera erhållna mått till bakgrundsfakta i hemmiljön, där båda föräldrarnas status beaktas.

I denna undersökning används en indelning, som i det väsentligaste grundar sig på graden av utbildning. Familjens position bestäms därvid av den förälder som har den högsta utbildningen. I en del fall, då formell utbildning saknas, men vederbörande har en befattning eller ett yrke, som kräver ansvar, kunskaper och färdigheter, som motsvarar en högre utbildningsnivå, har vederbörande hänförs till en sådan. I flera fall ges också utbildning inom företag, s. k. inomverksutbildning t. ex. vid statliga verk, vilket givetvis bör beaktas.

Med utgångspunkt från de uppgifter om yrken och utbildning som lämnats av föräldrarna i enkäten har en gruppering av yrkes- och utbildningspositionerna skett i sju grupper. Definitionerna av de olika grupperna redovisas i tabell 6, där också en jämförelse görs med den yrkesklassificering som presenterats av Neymark (1961).

1. Kodning av yrken och utbildningsgrad

Då utbildningsnivå i första hand varit avgörande har i flertalet fall ingen tvekan rått om inplacering i rätt kategori. Angiven utbildning har då givit en otvetydig bestämning av kategoritillhörighet.

I ett mindre antal fall har vederbörande innehaft ett yrke eller befattning som legat på en nivå som normalt förutsätter en högre utbildning för utövandet, men som ej redovisats i form av t. ex. en examen. En placering i högre grupp har då skett. Omfattningen av sådana bedömningar uppgår till 13 % enligt en stickprovsundersökning som redovisas nedan.

Tabell 6. Social - utbildnings - yrkesindelningar.

<u>Utbildningsgrupper</u> (Örebroprojektet)	<u>Yrkesklassificering</u> enl. Neymark
1. Akademisk utbildning	1.
2. Kvalificerad utbildning, över studentexamen, men med kortare utbildningstid. Lärarhögskola, seminarium, Socialhögskola, socialinstitut eller motsvarande.	
3. Gymnasial utbildning: gymnasieingenjör, gymnasieekonom eller motsvarande.	2.
4. Utbildning på fackskolenivå: institutingenjör, teknikerutbildning, handelsinstitut eller motsvarande med realexamen, eller motsvarande linjer inom enhetsskola, grundskola som grund.	
5. Realskoleutbildning, flickskola, folkhögskola, eller motsvarande utan specialutbildning som påbyggnad.	3.
6. Kvalificerad yrkesutbildning: yrkesskola eller motsvarande hantverksutbildning.	4.
7. Ej yrkesutbildad arbetare.	5.
8. Ej kodbara.	
Till de olika grupperna föres även yrkespositioner, som innebär avancemang till jämförbar nivå: högre tjänst, befordran, överordnad ställning, företagareställning eller motsvarande.	

Kodningen av de data som ligger till grund för inplaceringen förutsättes ske av en bedömare, som är väl insatt i yrkesbestämning och utbildningskrav för olika befattningar och yrken. För att underlätta en sådan bedömning utarbetades en förteckning i form av en exempelsamling av utbildningsområden och enskilda yrken och befattningar, som utgjort vägledning för bestämningarna (se bilaga 3).

2. Objektiviteten i bedömningssystemet

För att utröna i vilken grad olika bedömare visade överensstämmelse i sina bedömningar av kategoritillhörighet uttogs ur årskurs 3 ett stickprov av 6 klassavdelningar, ett från varje rektorsområde i Örebro, vilket hade årskursen ifråga. 125 föräldraformulär ingick i stickprovet. 3 bedömare genomgick formulären och kodade uppgifterna oberoende av varandra.

Interbedömaröverensstämmelse framgår av tabell 7.

Tabell 7. Överensstämmelse i kodning av utbildningsgrupper.

Bedömare	Antal bedömningar	Antal exakta överensstämmelser	Procentuell överensstäm.
1-2	125	117	94 %
1-3	125	113	90 %
2-3	125	114	91 %

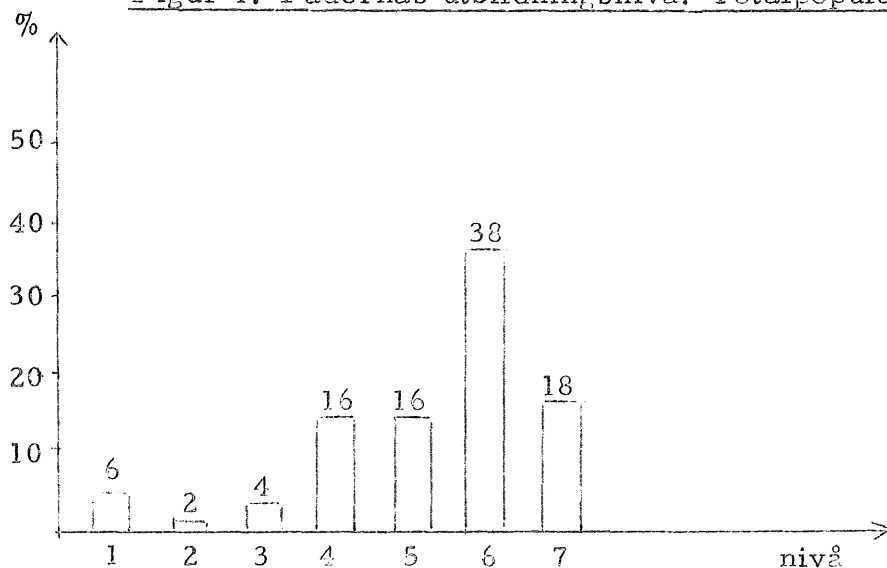
I de fall där fullständig överensstämmelse ej förelåg rörde sig differenserna om endast en kategori. Det totala materialet kodades av endast en bedömare.

Av intresse var även att få konstaterat vilken inverkan hänsynstagandet till moderns utbildning och yrke kom att få för familjens placering i utbildningsgrupp. Av de 125 formulär som ingick i den ovan redovisade undersökningen, framgick att modern i 8 fall (6.4 %) hade den högre utbildningsbakgrunden.

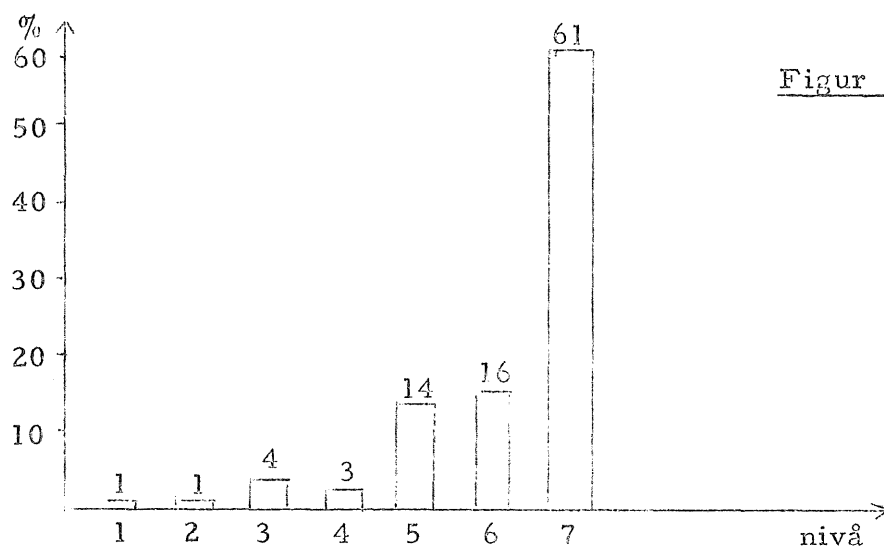
Utbildningsnivån för totalmaterialet framgår av fig. 1, 2 och 3. Anmärkningsvärt är det stora antalet mödrar utan yrkes- eller skolutbildning utöver folkskola. Inte mindre än 61 % av mödrarna tillhör denna grupp, varav majoriteten är kodade som hemmafruar utan utbildning.

Differenser mellan årskurserna vad gäller föräldrarnas utbildningsnivå är obetydliga. En tendens till något högre utbildningsnivå med sjunkande ålder hos föräldrarna tycks föreligga. Föräldrarna till elever i årskurs 3 tycks uppvisa högre utbildningsnivå än föräldrarna till elever i årskurs 8, vilket förefaller rimligt.

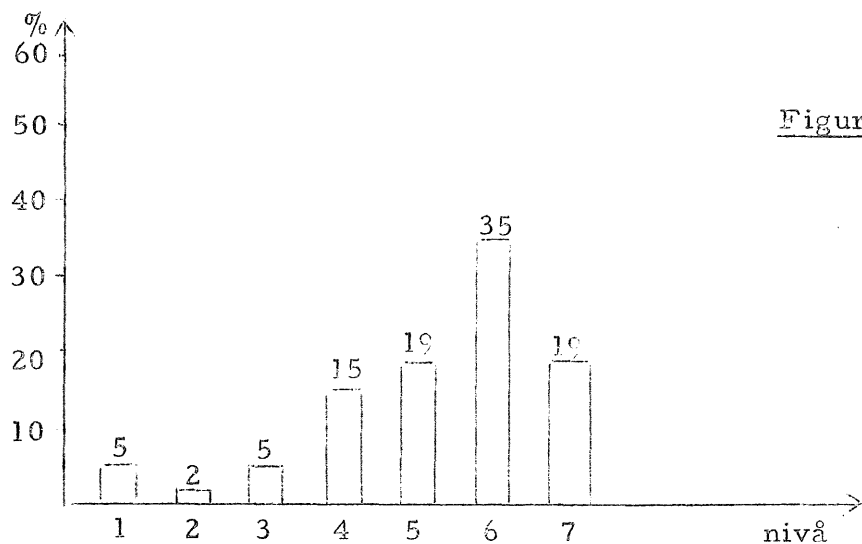
Figur 1. Fädernas utbildningsnivå. Totalpopulationen åk 3, 6 och 8.

Figur 2. Mödrarnas utbildningsnivå. Totalpopulationen åk 3, 6 och 8.

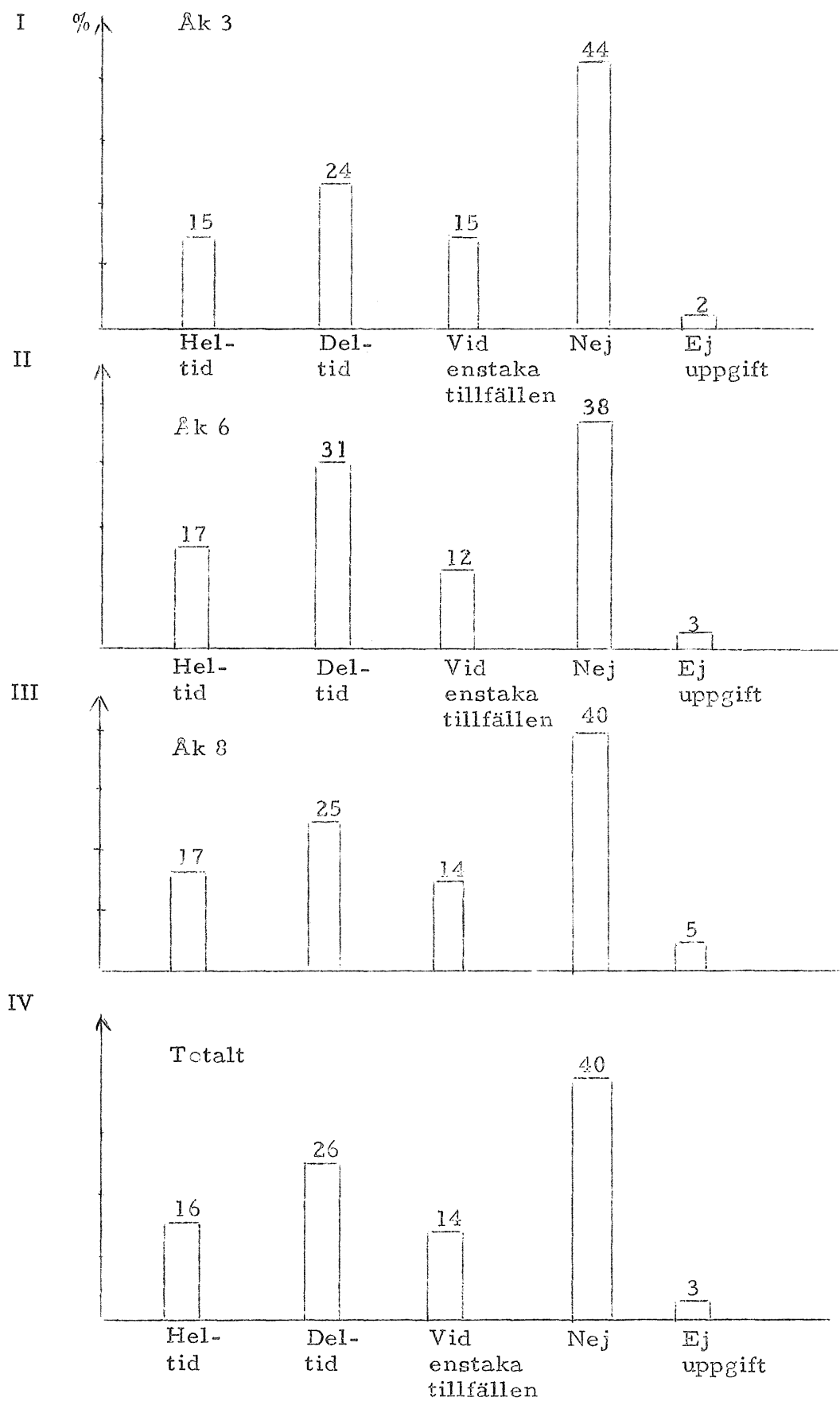
Figur 3. Familjens utbildningsnivå. Totalpopulationen åk 3, 6 och 8.

C. Mödrarnas förvärvsarbete

I figur 4 redovisas fördelningar årskursvis och totalt för mödrarnas förvärvsarbete.

Figur 4. Mödrarnas förvärvsarbete

Av figur 4 framgår att antalet heltidsarbetande mödrar i det totala materialet uppgår till 16 % med obetydliga skillnader mellan årskurserna. Deltidsarbete har 25 % av mödrarna till elever i årskurserna 3 och 8. I årskurs 6 är motsvarande siffra 31 %. Frekvensen stadigvarande förvärvsarbete hos mödrarna i de olika årskurserna och totalt framgår av tabell 8.

Tabell 8. Förvärvsarbetande mödrar, hel- och deltid.

Åk 3	Åk 6	Åk 8	Totalt
38 %	48 %	42 %	42 %

D. Ensam vårdnadshavare

De förhållanden som gör att ett barn har ensam vårdnadshavare kan ha betydelse för dess anpassning. Genom föräldraenkäterna har inhämtats upplysning om vem eller vilka som har vårdnaden om eleverna.

I tabellerna 9 och 10 redovisas frekvensdata rörande ensamstående mödrar och fäder i de olika årskurserna och i totalmaterialet.

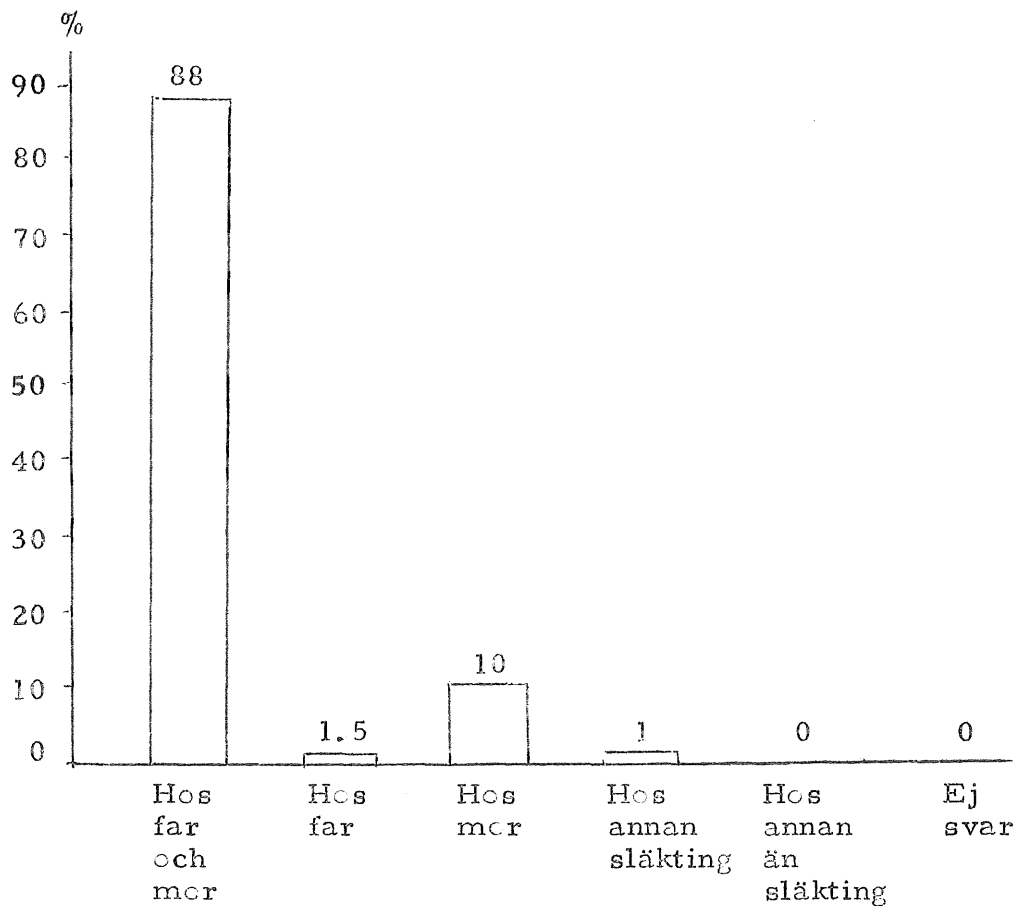
Tabell 9. Ensamstående mödrar som vårdnadshavare i årskurs 3, 6 och 8.

Kön	Årskurs 3		Årskurs 6		Årskurs 8		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%
P	50	10.0	48	10.7	56	10.4	154	10.4
Fl	43	8.7	39	8.7	51	9.3	133	8.9
Totalt	93	9.4	87	9.7	107	9.9	287	9.7

Tabell 10. Ensamstående fäder som vårdnadshavare i årskurs 3, 6 och 8.

Kön	Årskurs 3		Årskurs 6		Årskurs 8		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%
P	2	0.4	9	2.0	15	2.8	26	1.7
Fl	4	0.8	6	1.3	10	1.8	20	1.3
Totalt	6	0.6	15	1.5	25	2.3	46	1.5

Figur 5. Hos vem uppfostras eleven?

Svaren fördelar sig på i stort sett samma sätt i de olika årskurserna (inga signifikanta skillnader). I figur 5 redovisas fördelningen på de olika alternativen för det totala materialet. Diagrammet åskådliggör sålunda svarsfördelningen för samtliga erhållna enkätsvar, 2.973 st. I runt tal uppfostras var 10:de elev i de tre årskurserna i Örebro av ensamstående mödrar.

E. Bostadsförhållanden

Bostadsförhållanden som t. ex. trångboddhet har i debatter kring anpassningsfrågor ställts i relation till disciplinproblem, social utveckling, studiehygien, brottslighet m.m.

Som jämförelseobjekt till den bild av bostadsförhållandena som vi fått från enkäten har vi valt de värden som presenteras i Jonssons och Kälvestens arbete 222 Stockholmspojkar (1964). Se tabell 11.

Av detta arbete framgår att genomsnittspojken i Stockholm kommer från ett hem där 2 rum och kök är den vanligaste bostadsstorleken, medan motsvarande för Örebroeleven är 3 rum och kök. Inte mindre än 13 % av pojkarna i Stockholmsmaterialet bodde i

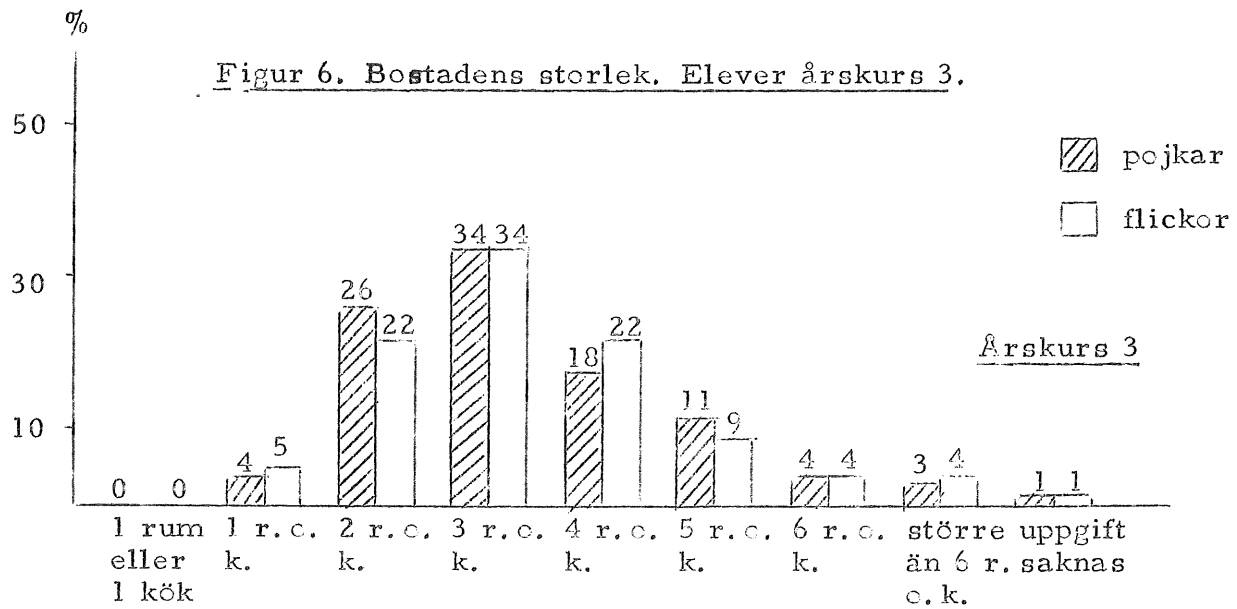
1-rumslägenheter, medan motsvarande för Örebroeleven är 3 %. Ett förhållande som vid jämförelsen bör beaktas är att bostadssiffrorna för Stockholmsmaterialet baserats på undersökningar som är 10 år äldre än Örebromaterialet.

Åtskilliga iakttagelser och uttalanden i den aktuella bostadsdebatten pekar alltjämt mot det förhållandet att bostadsproblem och trångboddhet i Stockholm är mycket kraftigt uttalade. Sådana förhållanden är inte på långt när så kännbara för Örebros vidkommande, även om bostadsproblem i form av trångboddhet inte helt saknas.

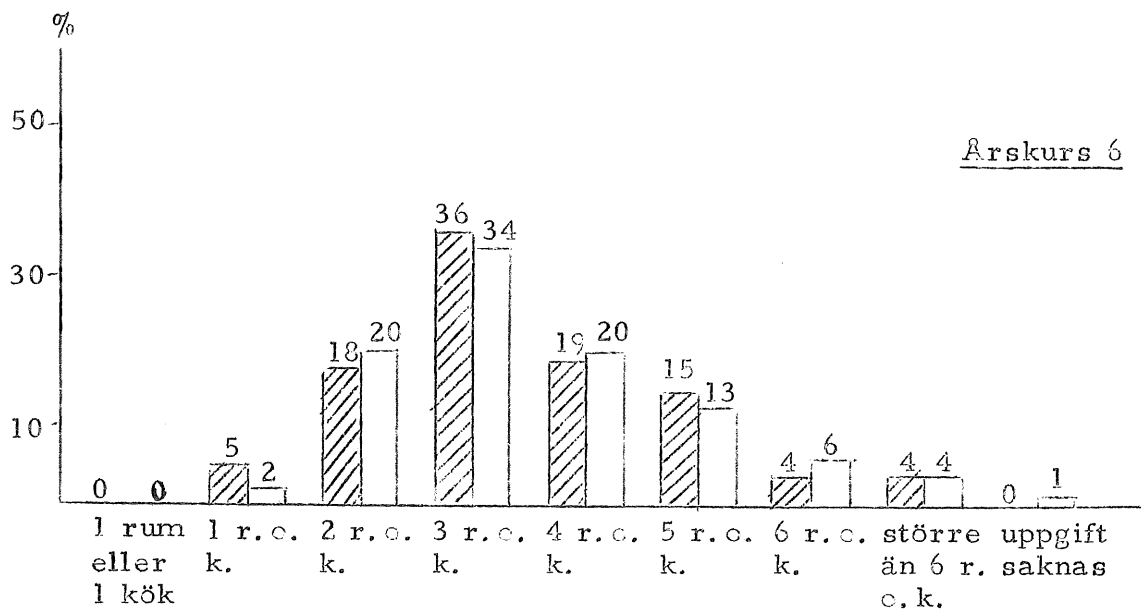
Tabell 11. Jämförelse betr. bostadsstorlek mellan Örebroprojektets material och Stockholmsundersökningar (222 Stockholmspojkar).

Antal rum (utom kök)	Örebromaterialet (N = 2973) %	Stockholmsmaterialet (N = 221) %
1	3	13
2	20	32
3	34	27
4	21	17
5-6	17	5
7 >	4	4

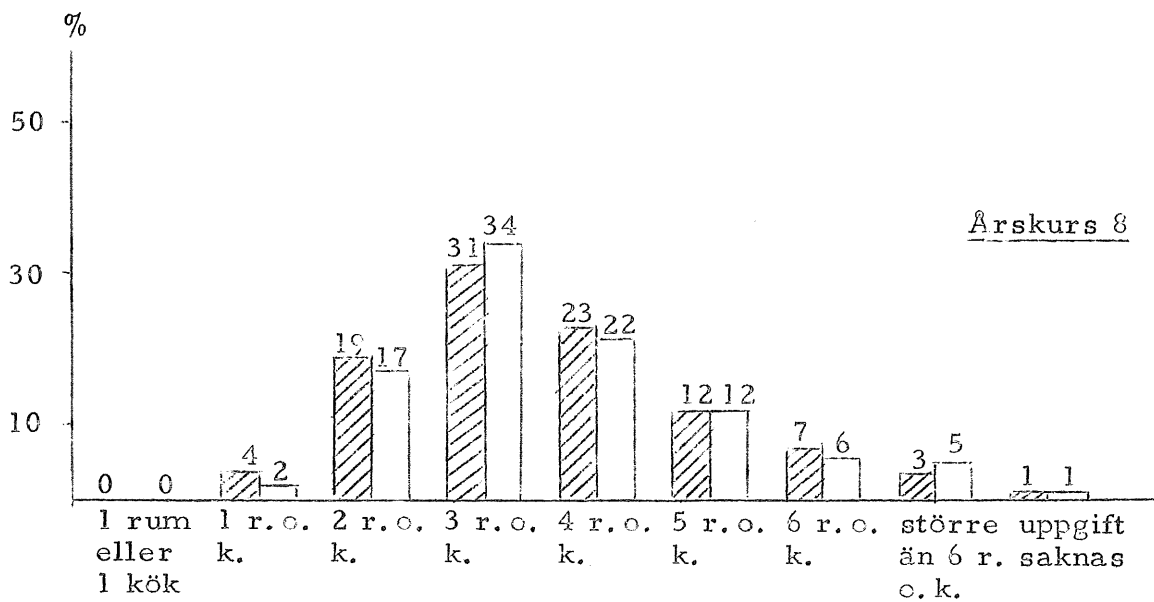
Hur utpräglad trångboddheten är kan vi f. n. ej redovisa exakt. För en sådan bedömning bör bostadens storlek sättas i relation till hur många personer som bebor lägenheterna. Vi känner antalet personer i familjen och skulle därigenom kunna erhålla ett mått på antalet personer per rumsenhet. Däremot saknar vi kännedom om antalet övriga personer som ev. bebor lägenheterna, t. ex. inneboende. Någon exakt siffra är därigenom svår att få fram ur materialet.

Figur 7. Bostadens storlek. Elever årskurs 6.

Figur 8. Bostadens storlek. Elever årskurs 8.

Typ av bostad. I enkäten har skiljts mellan bostad i hyreshus, villa, rad- eller kedjehus. Mer än 1/3 av eleverna i det totala materialet bor i villa, rad- eller kedjehus. I regel har dessa fristående bostäder ett utrymme som ej understiger 3 rum och kök. Oftast rör det sig om 4 rum och kök i sådana bostäder.

Ett lätt förklarligt förhållande är att ju högre årskurs desto vanligare är villabostad. Bostad i villa har 19 % i årskurs 3, 24 % i årskurs 6 och 38 % i årskurs 8.

Tabell 12. Procentuell fördelning på olika boendeformer för de tre årskurserna i Örebroprojektet.

	Åk 3	Åk 6	Åk 8	Totalt
Hyreshus	70	66	54	63
Villa	19	24	38	28
Radhus, kedjehus	10	10	7	9
Ej svar	1	0	1	1

Bostadsstandard. Till en första kategori av bostäder har räknats bostäder med centralvärme, wc och bad. I genomsnitt har 90 % av eleverna sådana bekvämligheter hemma. 3 % har endast vatten och avlopp som bekvämligheter. Övriga har någon form av bekvämligheterna av kategori 1-typ.

F. Flyttningsbenägenhet

Information om familjernas flyttningsbenägenhet har insamlats, Uppgifter har erhållits om hur länge familjerna varit bosatta i Örebro (Fråga 2, bilaga). Föräldrarna till 68 % av eleverna i årskurs 3 har bott i Örebro i mera än 10 år.

Eftersom eleverna i denna årskurs är omkring 10 år gamla är alltså minst 68 % infödda örebroare, övriga familjer är inflyttade någon gång under elevernas uppväxttid. Enligt den mera detaljerade grupperingen i frågeformuläret framgår att av dessa har 6 % varit bosatta i staden under mindre än 2 år och alltså flyttat in under barnets skoltid, 12 % har bott i Örebro 2-5 år och 13 % 6-10 år. Då Örebro befinner sig i ett expansivt skede är sannolikt utflyttningen av personer i de åldrar som här berörs mindre än inflyttningen, varför antalet kvarvarande elever i våra populationer ligger på en hög nivå.

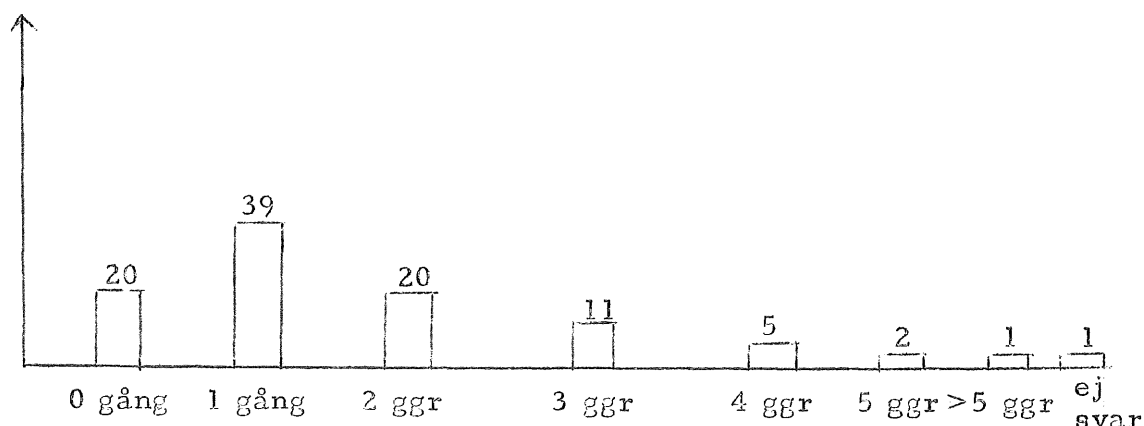
I screeningundersökningens årskurs 6 har 76 % av föräldrarna bott i Örebro mera än 10 år. Då eleverna i årskursen är i genomsnitt

13 år kan det finnas ett litet antal, som har flyttat in under de tre första levnadsåren. Av de 24 % som har bott i Örebro 10 år eller mindre har 5 % bott mindre än 2 år, drygt 8 % 2-5 år och drygt 10 % 6-10 år. Ca 13 % har alltså inflyttat under barnets skoltid.

I årskurs 8 går ett inte så litet antal elever från främmande kommuner. Göres beräkningarna på enbart Örebromaterialet framgår att 76 % av eleverna har bott i Örebro mer än 10 år, vilket är samma värde som för årskurs 6. Uppskattningsvis torde minst 80 % av eleverna ha bott i Örebro under hela sin skoltid.

Uppgifter har också inhämtats om hur många gånger familjen bytt bostad under elevens uppväxttid. Mycket hög flyttningsbenägenhet kan ev. på ett eller annat sätt vara relaterad till anpassnings-svårigheter. Då differenserna mellan årskurserna och mellan könen ej är stora ges i figur 9 totalpopulationens värden.

Figur 9. Procentuell fördelning över antalet gånger familjerna flyttat under elevernas uppväxttid. Totalpopulationen.

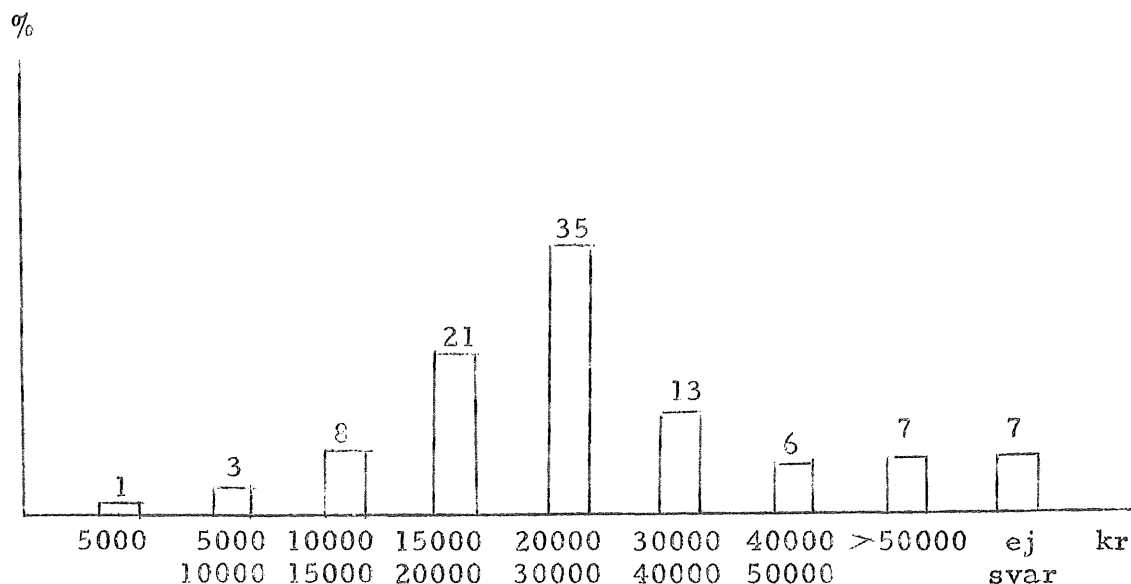

Flyttningsbenägenheten synes för det stora flertalet vara mycket liten. Hög flyttningsbenägenhet, 4 gånger eller mer, visar endast 8 % (254 familjer) av materialet. 5 gånger eller mer har 7 % (113 familjer) av populationen flyttat.

G. Inkomstförhållanden

I figur 10 redovisas inkomstfördelningen för hela populationen, där samtliga klasser ingår.

Figur 10. Procentuell fördelning av familjernas (faderns + moderns) inkomstnivå i det totala elevmaterialet.

Fördelningarna för de olika årskurserna och för könen är i hög grad lika. I 7 % av familjerna har man ej svarat på denna uppgift i enkäten. 12 % av familjerna uppger en inkomst på mindre än 15.000 kr pr år. I absoluta tal motsvaras detta av 346 familjer.

H. Föräldrars fritids- och föreningsengagemang

Föräldrarna har lämnat uppgifter a) om föreningstillhörighet, b) om graden av engagemang eller medverkan i föreningssammanhang, samt i c) om graden av sysselsättning eller arbete under kvällstid.

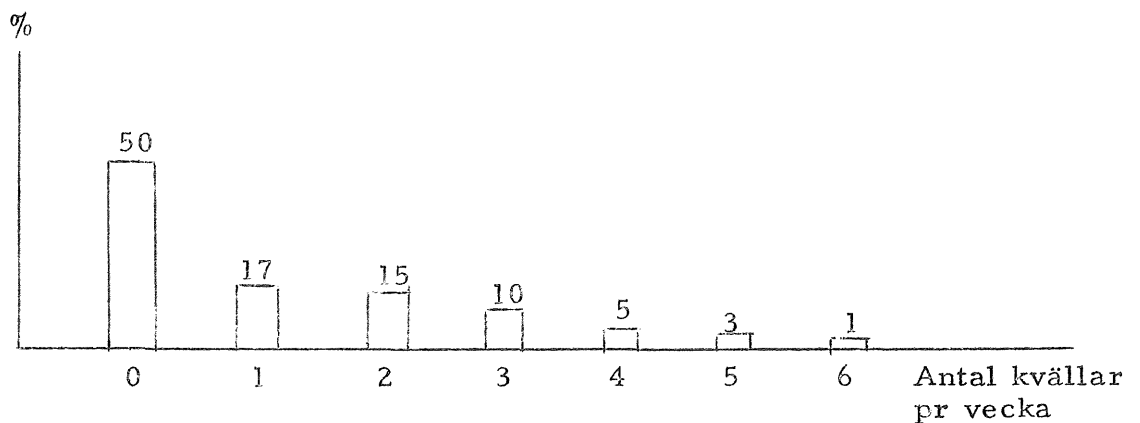
I tabell 13 redovisas graden av föreningstillhörighet eller liknande engagemang. De olika föreningsområdena grupperas i grova kategorier. Intresset är knutet till omfattningen av engagemang för att kunna relatera den till anpassningsdata.

Tabell 13. Procentuell fördelning över föräldrarnas medlemskap
i föreningar och sammanslutningar av nedanstående art.

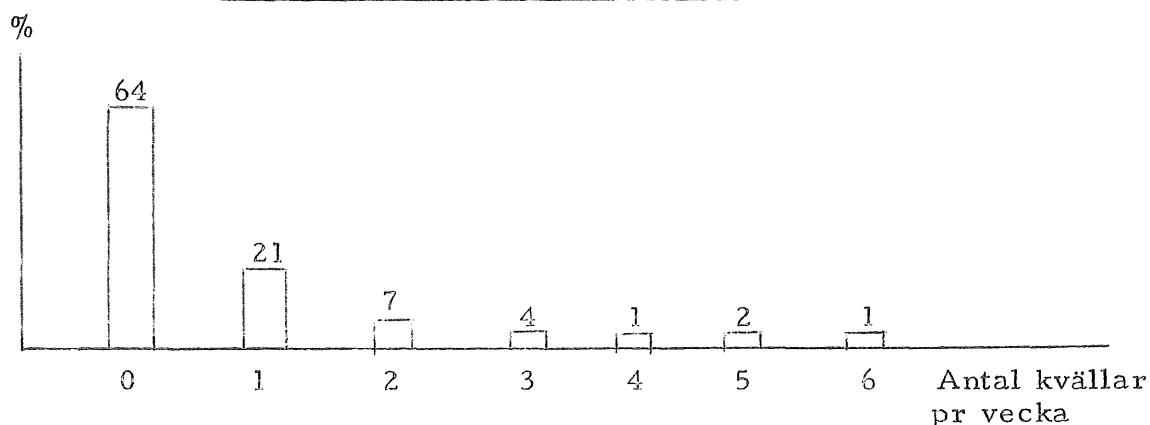
	<u>Far</u>	<u>Mor</u>
Idrottsförening	17	6
Politisk sammanslutning	9	7
Facklig sammanslutning	31	9
Nykterhets-, scouting, ideell verks.	12	10
Frikyrklig sammanslutning	6	7
Hobbyförening /foto-, frimärks-, musik-, sång-, sy- m.m./	6	10
Annan sammanslutning eller förening	14	11

Arbete eller sysselsättning utanför hemmet under kvällstid har redovisats. Av figurerna framgår omfattningen av sådan verksamhet för hela Örebromaterialet. Några signifikanta skillnader mellan årskurserna är ej märkbara, varför totalvärdena presenteras.

Figur 11. Procentuell fördelning över antalet kvällar pr vecka för
fädernas arbete eller sysselsättning utanför hemmet i det
totala Örebromaterialet.

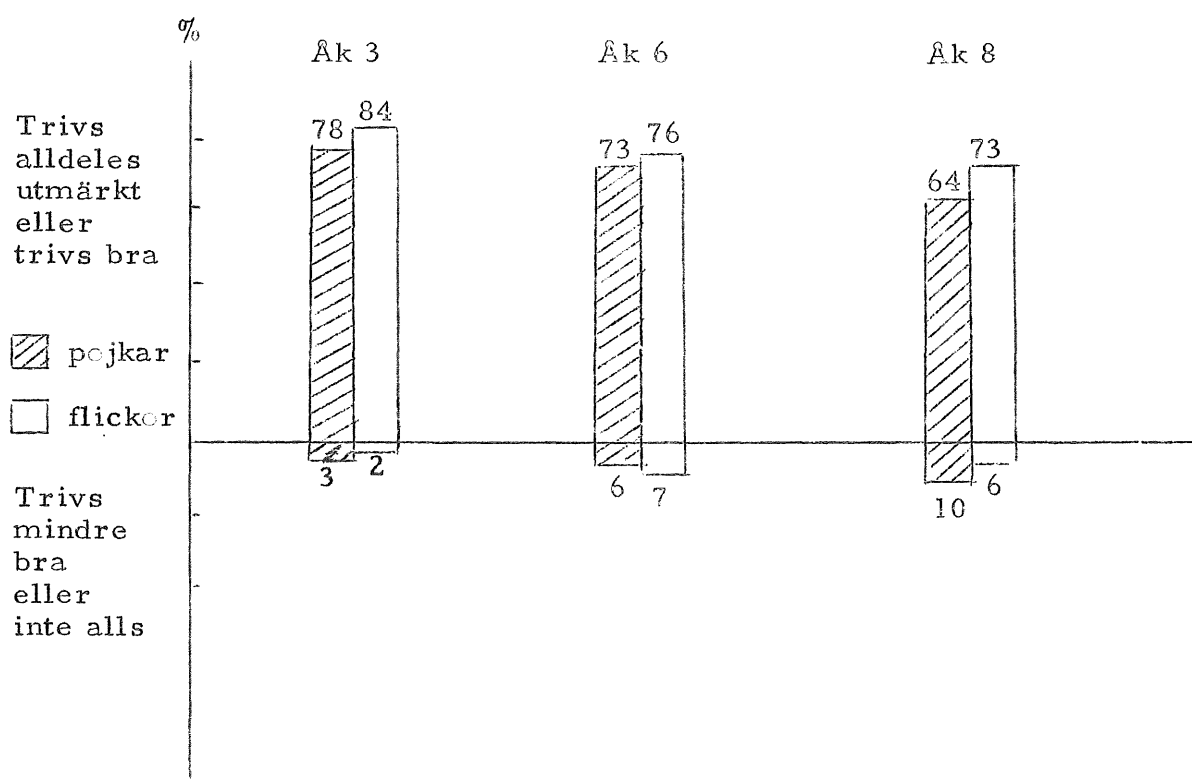
Figur 12. Procentuell fördelning över antalet kvällar pr vecka för mödrarnas arbete eller sysselsättning utanför hemmet i det totala Örebromaterialet.

I. Föräldrarnas syn på elevernas skoltrivsel

En uppgift i enkäten har berört hur föräldrarna upplever hur deras barn trivs i skolan. Ett par svarsalternativ ger uttryck för ett klart positivt ställningstagande i frågan. Två alternativ är av negativ art. Svarsfördelningen på dessa två motsatta uttryck presenteras i nedanstående diagram. Återstående andelar i de olika årskurserna ger uttryck för en ambivalent uppfattning om barnens trivsel i skolan.

Figur 13. Procentuell fördelning över svarsalternativen i frågan Hur tycker Ni att eleven trivs i skolan?

Andelen föräldrar som bedömer att barnen trivs varken bra eller dåligt uppgår i genomsnitt till 16 %, med en mindre tendens till högre värden för högre årskurser.

För en liknande fråga i elevenkäterna väljer en större andel elever ett klart negativt alternativ. Föräldrarnas val av negativa alternativ tycks kunna tolkas som uttryck för en mera markant otrivsel än vad eleverna själva uppger.

J. Psykosomatiska symtom hos eleverna enligt föräldrarna

Genom några frågor i föräldraenkäten har föräldrarna bedömt i vilken grad eleverna visar öppna psykosomatiska symtom. Särskilt har dessa frågor avsett sådana symtom som kan uppträda i samband med skolgång.

1. Huvudvärk inför skolgång, skrivningar el. dyl.

Enligt föräldrarna uppträder sådana symtom med en frekvens av 4 % i det totala materialet. Endast förskjutningar med enstaka procent förekommer inom undergrupperna (årskurs, kön).

2. Ont i magen inför skolgång, skrivningar el. dyl.

Detta symtom tycks vara något vanligare. Sålunda framkommer att i genomsnitt 8 % av totalpopulationen besvärar sig av sådana symtom. Även här visar sig mindre differenser mellan årskurserna och könen. Inga signifikanta skillnader kan konstateras.

3. Ängslan eller oro utöver det vanliga

Här uppger föräldrarna att i genomsnitt 5 % av samtliga elever visar sådana symtom. Värdet är ca 1 % högre för låg- och mellanstadiet än för högstadiet. Frågan är något vagt formulerad och kan därför vara svår att bedöma för föräldrarna.

4. Nagelbitning

Huruvida detta beteende kan betraktas som ett psykosomatiskt symtom kan ifrågasättas. Det förekommer hos 22 % av eleverna i totalmaterialet. Mindre förskjutningar i undergrupperna förekommer men ingen nämnvärd tendens till skillnader mellan grupperna. Flickorna visar i alla årskurser i genomsnitt 4 % högre frekvens än pojkar. Skillnaden är dock ej statistiskt signifikant.

5. Dålig sömn

En mycket liten andel elever tycks ha sömnsvärigheter enligt föräldrarna. Endast 2 % uppges ha sådana.

6. Sängvätning

Här framkommer som väntat att förekomsten är vanligast i lägre årskurser och att besvären visar sig företrädesvis hos pojkar. Procentuella värden och absoluta frekvenser redovisas i tabell 14.

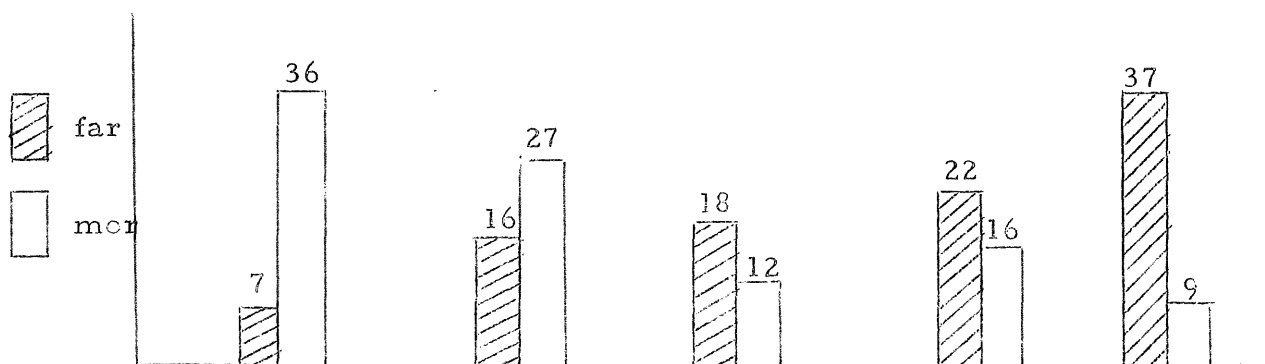
Tabell 14. Förekomsten av sängvätning enligt föräldrarnas uppgifter.

Årskurs	P		F1	
	N	%	N	%
3	25	5	9	2
6	18	2	3	1
8	5	1	0	0

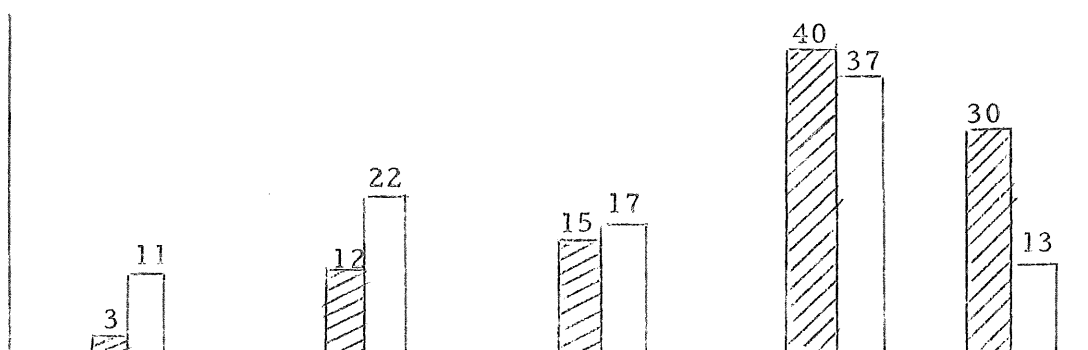
K. Läxhjälp från föräldrarna

I figur 14 redovisas resultat av en fråga rörande föräldrarnas hjälp med läxläsning.

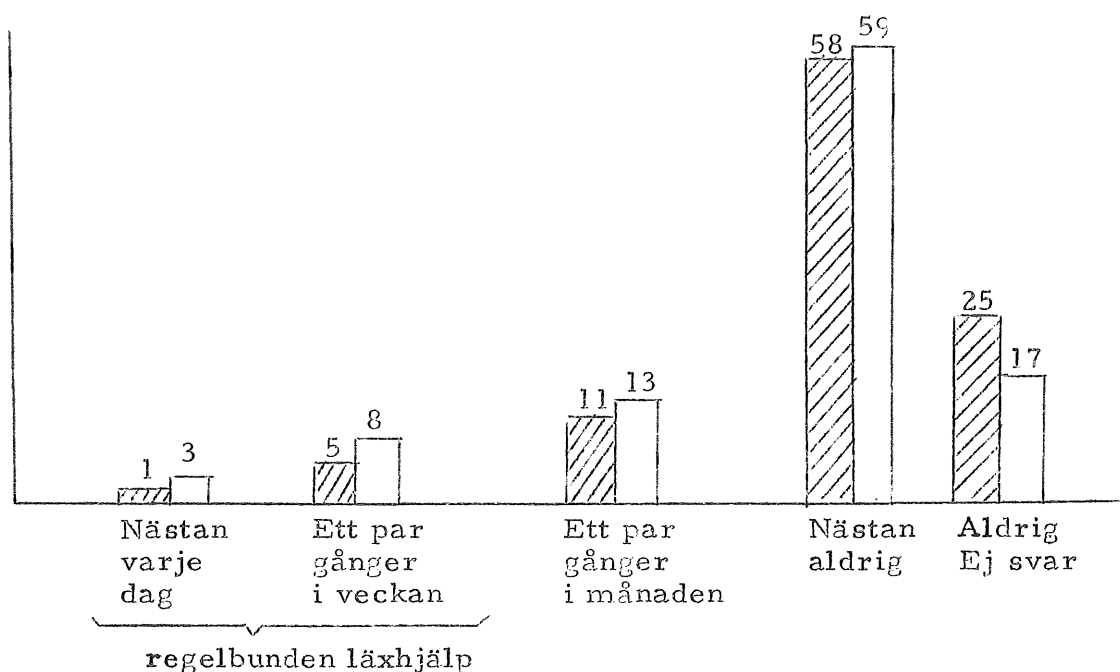
Figur 14. Procentuell fördelning av läxhjälp från far resp. mor.
Årskurs 3.

Figur 15. Årskurs 6. Rubr. se ovan.

Figur 16. Årskurs 8. Rubr. se ovan.

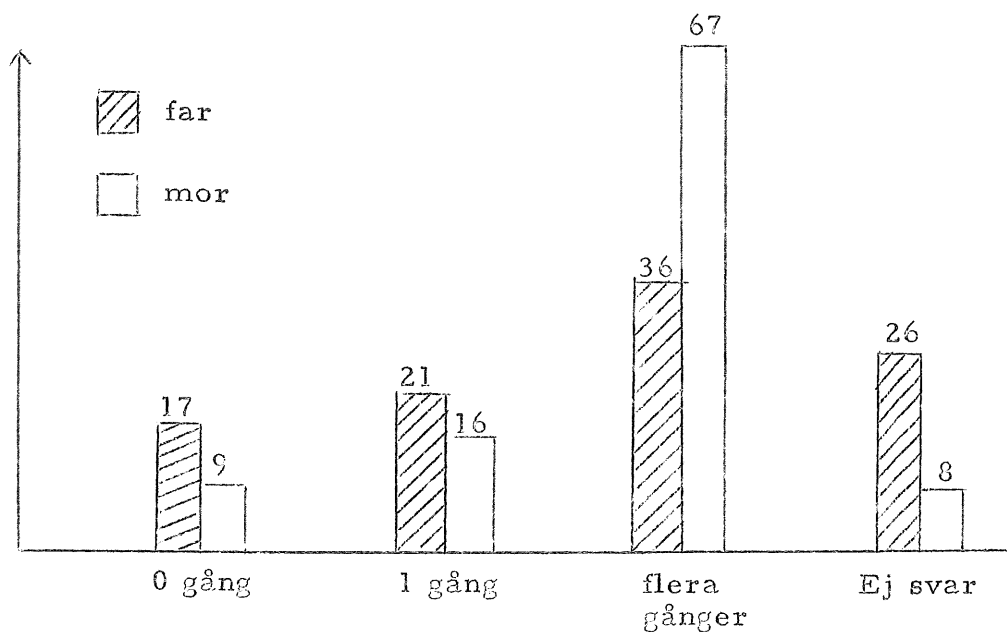
Följande två iakttagelser kan göras från diagrammen ovan. För det första framgår att läxhjälp ges i relativt stor utsträckning i årskurs 3, medan den är mindre vanlig i årskurs 6 och knappast förekommer i årskurs 8.

För det andra kan klart konstateras, att när läxhjälp ges så är det mödrarna, som i markant hög grad står för den.

L. Besök vid föräldramöten m. m.

I enkäten har föräldrarna tillfrågats i hur stor utsträckning de närvarit vid föräldramöten, åhörardagar etc. under de senaste två läsåren. I diagrammet nedan presenteras värden för hela populationen.

Figur 17. Procentuell fördelning av besöksfrekvens vid föräldramöten, åhörardagar m.m. under de två senaste läsåren.

Ett signifikant högre värde erhålles för mödrarnas besöksfrekvens. I årskurs 3 är frekvensen besök vid flera tillfällen drygt 80 % för mödrarna. Totalt har 57 % av fäderna vid ett eller flera tillfällen besökt skolan under perioden. Motsvarande värde för mödrarna är 83 %. Det stora antalet uteblivna svar torde kunna tolkas som 0 besök.

LITTERATURFÖRTECKNING

- Bjerstedt, Å. Interpretations of sociometric choice status.
Lund, 1956.
- Bonney, M. F. Relationships between social success family size, socioeconomic background and intelligence among school children in grade III and IV. Sociometry; 1944, 7, sid. 26-39.
- Bronfenbrenner, U. The measurement of sociometric status, structure and development. New York, 1945.
- Härnqvist, K. Individuella differenser och skoldifferentiering. SOU 1960:13. Stockholm, 1960.
- Jonsson, G. - Kälvesten, A. - L. 222 Stockholmspojkar. Uppsala, 1964.
- Magnusson, D. Självvärdering och skolmiljö. I Johannesson, I. och Magnusson, D. Social- och personlighetspsykologiska faktorer i relation till skolans differentiering. SOU 1960:42. Stockholm, 1960.
- Magnusson, D. Självvärdering och skolmiljö. En följdundersökning. Rapport till Skolöverstyrelsen. Stockholm, 1961. Stencil.
- Magnusson, D. Self-evaluation as a function of age. An empirical investigation. Rep. Psychol. Lab. Univer. Stockholm, No 124, 1962.
- Magnusson, D. The level of self-ratings by boys and girls in relation to the sex of the teachers. Rep. Psychol. Lab. Univer. Stockholm, No 153, 1963.
- Magnusson, D. - Dunér, A. - Beckne, R. Anpassning, beteende och prestation - Örebroprojektet, Rapport nr I, Planläggning. Stockholm, 1965. Stencil.
- Magnusson, D. - Dunér, A. Anpassning, beteende och prestation - Örebroprojektet, Rapport nr III, Metoder och modeller. Stockholm, 1967. Stencil.
- Neymark, E. Selektiv rörlighet. Stockholm, 1961.
- Sells, S. B. - Roff, M. Peer acceptance - rejection and personality development. U.S. Department of Wealth, Education and Welfare, Univ. of Minnesota, 1967.
- Waern, Y. Manual till Intresseschema - Sysselsättningar. Stockholm, 1962.

FÖRTECKNING ÖVER INOM PROJEKTET
TIDIGARE UTGIVNA RAPPORTER

Huvudrapporter

I. Planläggning

David Magnusson - Anders Dunér - Rolf Beckne
(Mars 1965)

II. Sammanställning av tidigare forskning

David Magnusson - Rolf Beckne
(Mars 1967)

III. Metoder och modeller

David Magnusson - Anders Dunér
(Juni 1967)

Delstudier

1. En analys av data från elevenkäter

Rolf Beckne
(December 1966)

2. Yrkesenkät, intresseschema och yrkesvalslärares bedömning
i årskurs 8

Dorothy Been - Göran Zetterblom
(Maj 1967)

Redovisning av svar på föräldraenkätFråga 1

Hos vem uppfostras eleven?

hos far och mor

hos far (ensam vårdnadshavare)

hos mor (ensam vårdnadshavare)

hos annan släkting

hos annan än släkting

ej svar

	Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
	p	fl	p	fl	p	fl	
hos far och mor	445 .90	436 .89	390 .87	398 .89	456 .85	479 .87	2604 .88
hos far (ensam vårdnadshavare)	2 .00	4 .01	9 .02	6 .01	15 .03	10 .02	46 .02
hos mor (ensam vårdnadshavare)	50 .10	43 .09	48 .11	39 .09	56 .10	51 .09	287 .10
hos annan släkting	1 .00	3 .01	1 .00	4 .01	4 .01	5 .01	18 .01
hos annan än släkting	1 .00	1 .00	0 .00	0 .00	3 .01	3 .01	8 .00
ej svar	2 .00	5 .01	0 .00	0 .00	3 .01	0 .00	10 .00
	501 100	492 101	448 100	447 100	537 101	548 100	2973 101

Fråga 2

Hur länge har familjen bott i Örebro?

mindre än 2 år

2 - 5 år

5 - 10 år

mer än 10 år

bor ej i Örebro

ej svar

mindre än 2 år	29 .06	31 .06	20 .04	28 .06	18 .03	25 .05	151 .05
2 - 5 år	63 .13	57 .12	41 .09	33 .07	37 .07	33 .06	264 .09
5 - 10 år	70 .14	63 .13	45 .10	48 .11	44 .08	40 .07	310 .10
mer än 10 år	335 .67	336 .68	341 .76	336 .75	347 .65	327 .60	2022 .68
bor ej i Örebro	1 .00	1 .00	1 .00	1 .00	84 .16	113 .21	201 .07
ej svar	3 .01	4 .01	0 .00	1 .00	7 .01	10 .02	25 .01
	501 101	492 100	448 99	447 99	537 100	548 101	2973 100

Fråga 3

Hur många gånger har familjen flyttat (bytt bostad) hittills under elevens uppväxttid?

0 gång

1 gång

2 gånger

3 gånger

4 gånger

5 gånger

mer än 5 gånger

ej svar

0 gång	95 .19	109 .22	76 .17	69 .15	129 .24	118 .22	596 .20
1 gång	215 .43	210 .43	172 .38	178 .40	167 .31	209 .38	1151 .39
2 gånger	100 .20	95 .19	93 .21	101 .23	116 .22	103 .19	608 .20
3 gånger	48 .10	51 .10	64 .14	50 .11	63 .12	63 .11	339 .11
4 gånger	24 .05	15 .03	23 .05	24 .05	28 .05	27 .05	141 .05
5 gånger	10 .02	6 .01	11 .02	15 .03	14 .03	16 .03	72 .02
mer än 5 gånger	5 .01	2 .00	9 .02	9 .02	11 .02	5 .01	41 .01
ej svar	4 .01	4 .01	0 .00	1 .00	9 .02	7 .01	25 .01
	501 101	492 99	448 99	447 100	537 101	548 100	2973 99

Fråga 4

Vilken typ av bostad bor familjen i?

hyreshus

villa

radhus eller kedjehus

ej svar

Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
p	fl	p	fl	p	fl	
351 .70	339 .69	295 .66	294 .66	284 .53	302 .55	1865 .63
90 .18	105 .21	110 .25	109 .24	202 .38	206 .38	822 .28
53 .11	44 .09	43 .10	41 .09	44 .08	29 .05	254 .09
7 .01	4 .01	0 .00	3 .01	7 .01	11 .02	32 .01
501 100	492 100	448 101	447 100	537 100	548 100	2973 101

Fråga 5

Vilken standard har bostaden?

centralvärme, wc, bad

endast centralvärme och wc

endast wc

endast centralvärme

endast vatten och avlopp

saknar bekvämligheterna ovan

uppgift saknas

459 .92	447 .91	408 .91	411 .92	481 .90	478 .87	2684 .90
6 .01	14 .03	10 .02	9 .02	8 .01	13 .02	60 .02
12 .02	11 .02	11 .02	11 .02	13 .02	14 .03	72 .02
1 .00	0 .00	5 .01	3 .01	4 .01	4 .01	17 .01
15 .03	11 .02	10 .02	10 .02	17 .03	24 .04	87 .03
2 .00	3 .01	4 .01	1 .00	8 .01	8 .01	26 .01
6 .01	6 .01	0 .00	2 .01	6 .01	7 .01	27 .01
501 99	492 100	448 99	447 100	537 99	548 99	2973 100

Fråga 6

Hur stor är bostaden?

ett rum (eller ett kök)

ett rum och kök

två rum och kök

tre rum och kök

fyra rum och kök

fem rum och kök

sex rum och kök

större än sex rum och kök

uppgift saknas

1 .00	2 .00	1 .00	0 .00	1 .00	1 .00	6 .00
18 .04	23 .05	22 .05	8 .02	19 .04	12 .02	102 .03
128 .26	107 .22	79 .18	90 .20	102 .19	91 .17	597 .20
169 .34	165 .34	162 .36	153 .34	165 .31	189 .34	1003 .34
92 .18	106 .22	85 .19	89 .20	125 .23	122 .22	619 .21
54 .11	46 .09	65 .15	56 .13	65 .12	65 .12	351 .12
20 .04	19 .04	18 .04	28 .06	37 .07	33 .06	155 .05
16 .03	19 .04	16 .04	19 .04	17 .03	27 .05	114 .04
3 .01	5 .01	0 .00	4 .01	6 .01	8 .01	26 .01
501 101	492 101	448 101	447 100	537 100	548 99	2973 100

Fråga 7Har mor förvärvs-
arbete?

	Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
	p	fl	p	fl	p	fl	
heltid	76 .15	76 .15	73 .16	77 .17	94 .18	85 .16	481 .16
deltid	122 .24	115 .23	146 .33	129 .29	129 .24	141 .26	782 .26
vid enstaka tillfällen	73 .15	69 .14	52 .12	56 .13	72 .13	86 .16	408 .14
nej	219 .44	216 .44	168 .38	168 .38	217 .40	211 .39	1199 .40
ej svar	11 .02	16 .03	9 .02	17 .04	25 .05	25 .05	103 .03
	501 100	492 99	448 101	447 101	537 100	548 102	2973 99

Fråga 8Hur stor är familjens
(fars+mors) inkomst?
Avser lön innan skatt
frånräknats.

mindre än 5.000 kr	6 .01	2 .00	1 .00	3 .01	2 .00	6 .01	20 .01
5.000 - 10.000 kr	16 .03	18 .04	18 .04	16 .04	15 .03	20 .04	103 .03
10.000 - 15.000 kr	36 .07	33 .07	43 .10	29 .06	38 .07	44 .08	223 .08
15.000 - 20.000 kr	103 .21	92 .19	82 .18	88 .20	118 .22	135 .25	618 .21
20.000 - 30.000 kr	175 .35	178 .36	165 .37	155 .35	197 .37	175 .32	1045 .35
30.000 - 40.000 kr	60 .12	73 .15	61 .14	62 .14	74 .14	64 .12	394 .13
40.000 - 50.000 kr	38 .08	24 .05	19 .04	30 .07	26 .05	28 .05	165 .06
över 50.000 kr	33 .07	40 .08	37 .08	30 .07	31 .06	36 .07	207 .07
ej svar	34 .07	32 .07	22 .05	34 .08	36 .07	40 .07	198 .07
	501 101	492 101	448 100	447 102	537 101	548 101	2973 101

Fråga 9Hur mycket brukar
eleven hjälpa till hem-
ma med uppgifter av
karaktären gå och
handla, arbeta i träd-
gården, diska, städa,
torka disk, laga mat,
bädda, passa småsys-
kon, borsta skor,
tvätta m.m.

mer än 2 timmar om dagen	0 .00	4 .01	7 .02	11 .02	11 .02	19 .03	52 .02
cirka 1-2 timmar om dagen	11 .02	33 .07	35 .08	60 .13	51 .09	83 .15	273 .09
cirka 1/2-1 timme om dagen	79 .16	113 .23	111 .25	142 .32	132 .25	184 .34	761 .26
mindre än 1/2 timme om dagen	83 .17	85 .17	81 .18	70 .16	89 .17	93 .17	501 .17
någon gång ibland	293 .58	236 .48	196 .44	151 .34	226 .42	153 .28	1255 .42
sällan	28 .06	6 .01	11 .02	5 .01	15 .03	3 .01	68 .02
ej svar	7 .01	15 .03	7 .02	8 .02	13 .02	13 .02	63 .02
	501 100	492 100	448 101	447 100	537 100	548 100	2973 100

Fråga 10

Hur tycker Ni att eleven trivs i skolan?

trivs alldeles utmärkt

trivs bra

trivs varken bra eller dåligt

trivs inte riktigt så bra

trivs inte alls

ej svar

Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
p	fl	p	fl	p	fl	
128 .26	144 .29	86 .19	102 .23	71 .13	87 .16	618 .21
260 .52	270 .55	240 .54	235 .53	273 .51	314 .57	1592 .54
79 .16	46 .09	81 .18	68 .15	118 .22	94 .17	486 .16
15 .03	9 .02	23 .05	28 .06	32 .06	25 .05	132 .04
1 .00	1 .00	4 .01	3 .01	19 .04	5 .01	33 .01
18 .04	22 .04	14 .03	11 .02	24 .04	23 .04	112 .04
501 101	492 99	448 100	447 100	537 100	548 100	2973 100

Fråga 11:1

Brukar eleven bita på naglarna?

ja

nej + ej svar

94 .19	115 .23	93 .21	107 .24	102 .19	137 .25	648 .22
407 .81	377 .77	355 .79	340 .76	435 .81	411 .75	2325 .78
501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 100	2973 100

Fråga 11:2

Brukar eleven få ont i huvudet inför skolgång, skrivningar eller dyl.

ja

nej + ej svar

19 .04	16 .03	17 .04	21 .05	22 .04	24 .04	119 .04
482 .96	476 .97	431 .96	426 .95	515 .96	524 .96	2854 .96
501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 100	2973 100

Fråga 11:3

Brukar eleven få ont i magen inför skolgång, skrivningar eller dyl.

ja

nej + ej svar

39 .08	46 .09	35 .08	44 .10	31 .06	50 .09	245 .08
462 .92	446 .91	413 .92	403 .90	506 .94	498 .91	2728 .92
501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 100	2973 100

Fråga 11:4

Brukar eleven sova dåligt?

ja

nej + ej svar

8 .02	5 .01	11 .02	10 .02	6 .01	13 .02	53 .02
493 .98	487 .99	437 .98	437 .99	531 .99	535 .98	2920 .98
501 100	492 100	448 100	447 101	537 100	548 100	2973 100

Fråga 11:5

Brukar eleven väta
i sängen?

ja

nej + ej svar

Fråga 11:6

Brukar eleven visa
ängslan eller oro ut-
över det vanliga?

ja

nej + ej svar

Fråga 11:7

Brukar eleven ha
andra besvär av lik-
nande slag?

ja

nej + ej svar

Fråga 12

Var har eleven växt
upp? (tillbringat fler-
talet av sina uppväxt-
år hittills)?

på landet

i mindre samhälle

i annan stad än Örebro

i Örebro

ej svar

Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
p	fl	p	fl	p	fl	
25 .05	9 .02	8 .02	3 .01	5 .01	0 .00	50 .02
476 .95	483 .98	440 .99	444 100	532 .99	548 100	2923 .98
501 100	492 100	448 101	447 101	537 100	548 100	2973 100
28 .06	25 .05	26 .06	26 .06	17 .03	23 .04	145 .05
473 .94	467 .95	422 .94	421 .94	520 .97	525 .96	2828 .95
501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 100	2973 100
12 .02	14 .03	14 .03	9 .02	7 .01	12 .02	68 .02
489 .98	478 .97	434 .97	438 .98	530 .99	536 .98	2905 .98
501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 100	2973 100
18 .04	13 .03	21 .05	18 .04	91 .17	108 .20	269 .09
12 .02	24 .05	9 .02	21 .05	34 .06	41 .07	141 .05
50 .10	43 .09	42 .09	39 .09	33 .06	37 .07	244 .08
403 .80	388 .79	362 .81	353 .79	352 .66	338 .62	2196 .74
18 .04	24 .05	14 .03	16 .04	27 .05	24 .04	123 .04
501 100	492 101	448 100	447 101	537 100	548 100	2973 100

Fråga 13

Har Ni utöver folk-
skola någon ytterligare
utbildning? Far.

	Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
	p	fl	p	fl	p	fl	
realskola	49 .10	45 .09	39 .09	25 .06	33 .06	44 .08	235 .08
folkhögskola	18 .04	21 .04	26 .06	17 .04	36 .07	27 .05	145 .05
yrkesskola	30 .06	31 .06	24 .05	22 .05	24 .04	24 .04	155 .05
handels- el. tekniskt institut eller fackskola	64 .13	64 .13	52 .12	58 .13	66 .12	55 .10	359 .12
gymnasium, semina- rium	30 .06	34 .07	25 .06	27 .06	27 .05	30 .05	173 .06
akademisk utbildning	28 .06	23 .05	17 .04	26 .06	18 .03	18 .03	130 .04
ej svar	282 .55	274 .56	265 .59	272 .61	333 .62	350 .64	1776 .60
	501 100	492 100	448 101	447 101	537 99	548 99	2973 100

Fråga 13

Som ovan, Mor.

realskola	20 .04	19 .04	18 .04	13 .03	23 .04	21 .04	114 .04
folkhögskola	34 .07	40 .08	29 .06	26 .06	43 .08	34 .06	206 .07
yrkesskola	51 .10	59 .12	47 .10	49 .11	42 .08	52 .09	300 .10
handels- el. tekniskt institut eller fackskola	22 .04	29 .06	24 .05	24 .05	18 .03	23 .04	140 .05
gymnasium, semina- rium	27 .05	23 .05	23 .05	28 .05	22 .04	22 .04	145 .05
akademisk utbildning	5 .01	10 .02	7 .02	7 .02	1 .00	6 .01	36 .01
ej svar	342 .68	312 .63	300 .67	300 .67	388 .72	390 .71	2032 .68
	501 99	492 100	448 99	447 99	537 99	548 99	2973 100

Fråga 13

Fråga som föregå-
ende, annan vård-
nadshavare.

realskola	1 .00	2 .00	1 .00	0 .00	1 .00	0 .00	5 .00
folkhögskola	0 .00	0 .00	0 .00	1 .00	1 .00	0 .00	2 .00
yrkesskola	0 .00	0 .00	1 .00	0 .00	1 .00	1 .00	3 .00
handels- el. tekniskt institut eller fackskola	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	1 .00	1 .00
gymnasium, semina- rium	0 .00	1 .00	0 .00	0 .00	1 .00	1 .00	3 .00
akademisk utbildning	0 .00	0 .00	1 .00	0 .00	0 .00	0 .00	1 .00
ej svar	500 100	489 100	445 100	446 100	533 .99	545 .99	2958 .99
	501 100	492 100	448 100	447 100	537 99	548 99	2973 99

Fråga 14:1

Far medlemskap i
idrottsförening
ej svar

Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
p	fl	p	fl	p	fl	
98 .20	74 .15	81 .18	70 .16	87 .16	94 .17	504 .17
403 .80	418 .85	367 .82	377 .84	450 .84	454 .83	2469 .83
501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 100	2973 100

Fråga 14:2

Far politisk sam-
manslutning
ej svar

33 .07	32 .07	20 .04	34 .08	80 .15	65 .12	264 .09
468 .93	460 .93	428 .96	413 .92	457 .85	483 .88	2709 .91
501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 100	2973 100

Fråga 14:3

Far facklig samman-
slutning
ej svar

146 .29	157 .32	137 .31	117 .26	188 .35	182 .33	927 .31
355 .71	335 .68	311 .69	330 .74	349 .65	366 .67	2046 .69
501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 100	2973 100

Fråga 14:4

Far nykterhets-, scou-
ting eller annan ideell
förening
ej svar

57 .11	61 .12	54 .12	45 .10	77 .14	64 .12	358 .12
444 .89	431 .88	394 .88	402 .90	450 .85	484 .88	2615 .88
501 100	492 100	448 100	447 100	537 99	548 100	2973 100

Fråga 14:5

Far frikyrklig sam-
manslutning
ej svar

23 .05	23 .05	24 .05	19 .04	35 .07	45 .08	169 .06
478 .95	469 .95	424 .95	428 .96	502 .93	503 .92	2804 .94
501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 100	2973 100

Fråga 14:6

Far hobbyförening,
foto-, frimärks-,
musik-, sång-, sy-
eller annan
ej svar

22 .04	33 .07	23 .05	21 .05	34 .06	32 .06	165 .06
479 .96	459 .93	425 .95	426 .95	503 .94	516 .94	2808 .94
501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 100	2973 100

Fråga 14:7

Far annan samman-
slutning eller före-
ning
ej svar

56 .11	70 .14	67 .15	63 .14	79 .15	81 .15	416 .14
445 .89	422 .86	381 .85	384 .86	458 .85	467 .85	2557 .86
501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 100	2973 100

Fråga 14:1

Mor medlemskap i
idrottsförening
ej svar

Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
p	fl	p	fl	p	fl	
32 .06	31 .06	33 .07	28 .06	31 .06	33 .06	188 .06
469 .94	461 .94	415 .93	419 .94	506 .94	515 .94	2785 .94
501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 100	2973 100

Fråga 14:2

Mor politisk sam-
manslutning
ej svar

22 .04	18 .04	20 .04	23 .05	60 .11	53 .10	196 .07
479 .96	474 .96	428 .96	424 .95	477 .89	495 .90	2777 .93
501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 100	2973 100

Fråga 14:3

Mor facklig sam-
manslutning
ej svar

38 .08	51 .10	43 .10	39 .09	52 .10	55 .10	278 .09
463 .92	441 .90	405 .90	408 .91	485 .90	493 .90	2695 .91
501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 100	2973 100

Fråga 14:4

Mor nykterhets-, scou-
ting- eller annan ideell
förening
ej svar

42 .08	49 .10	32 .07	39 .09	60 .11	64 .12	286 .10
459 .92	443 .90	416 .93	408 .91	477 .89	484 .88	2687 .90
501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 100	2973 100

Fråga 14:5

Mor frikyrklig sam-
manslutning
ej svar

28 .06	24 .05	30 .07	20 .04	43 .08	53 .10	198 .07
473 .94	468 .95	418 .93	427 .96	494 .92	495 .90	2775 .93
501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 100	2973 100

Fråga 14:6

Mor hobbyförening,
foto-, frimärks-,
musik-, sång-, sy-
eller annan
ej svar

43 .09	43 .09	43 .10	41 .09	58 .11	69 .13	297 .10
458 .91	449 .91	405 .90	406 .91	479 .89	479 .87	2676 .90
501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 100	2973 100

Fråga 14:7

Mor annan samman-
slutning eller förening
ej svar

47 .09	49 .10	42 .09	54 .12	62 .12	78 .14	332 .11
454 .91	443 .90	406 .91	393 .88	475 .88	470 .86	2641 .89
501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 100	2973 100

Fråga 15:1

Far: deltagande i sam-
mankomster, möten,
gudstjänster, övning-
ar, sammanträden
el. dyl.

idrott:

1 gång per månad

2 gånger per månad

3 " " "

4 " " "

5 " " "

6 " " "

7 " " "

8 " " "

9 " " "el. mer

ej svar

Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
p	fl	p	fl	p	fl	
23 .05	18 .04	23 .05	17 .04	20 .04	22 .04	123 .04
15 .03	11 .02	8 .02	6 .01	16 .03	11 .02	67 .02
6 .01	7 .01	4 .01	4 .01	2 .00	5 .01	28 .01
22 .04	17 .03	12 .03	17 .04	22 .04	16 .03	106 .04
1 .00	3 .01	2 .00	4 .01	2 .00	3 .00	15 .01
4 .01	3 .01	1 .00	2 .00	1 .00	3 .00	14 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	1 .00	0 .00	1 .00
12 .02	7 .01	9 .02	7 .02	9 .02	8 .01	52 .02
11 .02	9 .02	12 .03	12 .03	8 .01	11 .02	63 .02
407 .81	417 .85	377 .84	378 .85	456 .85	469 .86	2504 .84
501 99	492 100	448 100	447 101	537 99	548 99	2973 100
12 .02	10 .02	8 .02	9 .02	33 .06	22 .04	94 .03
2 .00	3 .01	1 .00	0 .00	5 .01	4 .01	15 .01
1 .00	0 .00	1 .00	1 .00	1 .00	1 .00	5 .00
1 .00	0 .00	1 .00	1 .00	0 .00	1 .00	4 .00
0 .00	0 .00	0 .00	1 .00	2 .00	2 .00	5 .00
0 .00	0 .00	0 .00	2 .00	0 .00	0 .00	2 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00
1 .00	0 .00	1 .00	0 .00	0 .00	0 .00	2 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	1 .00	0 .00	1 .00
484 .97	479 .97	436 .97	433 .97	495 .92	518 .95	2845 .96
501 99	492 100	448 99	447 99	537 99	548 100	2973 100

Fråga 15:2

Far: politisk verksam-
het

1 gång per månad

2 gånger per månad

3 " " "

4 " " "

5 " " "

6 " " "

7 " " "

8 " " "

9 " " "el. mer

ej svar

Fråga 15:3

Far: facklig verksamhet

1 gång per månad

2 gånger per månad

3 " " "

4 " " "

5 " " "

6 " " "

7 " " "

8 " " "

9 " " "el. mer

ej svar

Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
p	fl	p	fl	p	fl	
55 .11	60 .12	54 .12	40 .09	75 .14	62 .11	346 .12
12 .02	9 .02	8 .02	15 .03	18 .03	16 .03	78 .03
8 .02	1 .00	1 .00	0 .00	3 .01	1 .00	14 .01
2 .00	5 .01	5 .01	6 .01	5 .01	2 .00	25 .01
1 .00	1 .00	0 .00	0 .00	0 .00	1 .00	3 .00
1 .00	1 .00	0 .00	1 .00	0 .00	0 .00	3 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00
0 .00	1 .00	0 .00	0 .00	0 .00	1 .00	2 .00
0 .00	2 .00	1 .00	1 .00	3 .01	1 .00	8 .00
422 .84	412 .84	379 .85	384 .86	433 .81	464 .85	2494 .84
501 99	492 99	448 100	447 99	537 101	548 99	2973 101

Fråga 15:4

Far: nykterhets-, scouting eller annan ideell verksamhet

1 gång per månad

2 gånger per månad

3 " " "

4 " " "

5 " " "

6 " " "

7 " " "

8 " " "

9 " " "el. mer

ej svar

23 .05	22 .04	20 .04	17 .04	30 .06	23 .04	135 .05
8 .02	8 .02	8 .02	3 .01	10 .02	9 .02	46 .02
1 .00	2 .00	0 .00	3 .01	1 .00	2 .00	9 .00
3 .01	1 .00	1 .00	3 .01	3 .01	6 .01	17 .01
2 .00	1 .00	2 .00	2 .00	2 .00	1 .00	10 .00
1 .00	0 .00	0 .00	0 .00	2 .00	2 .00	5 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00
0 .00	2 .00	0 .00	1 .00	0 .00	0 .00	3 .00
1 .00	2 .00	0 .00	0 .00	1 .00	2 .00	6 .00
462 .92	454 .92	417 .93	418 .93	488 .91	503 .92	2742 .92
501 100	492 98	448 99	447 100	537 100	548 99	2973 100

P.g. av misstag vid databearbetningen, har data för specialklasser ej kommit med för item 15:5.

Fråga 15:5

Far: frikyrkliga sam-
mankomster, guds-
tjänster el.dyl.

1 gång per månad

2 gånger per månad

3 " " "

4 " " "

5 " " "

6 " " "

7 " " "

8 " " "

9 " " "el.mer

ej svar

Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
p	fl	p	fl	p	fl	
5 .01	15 .03	9 .02	7 .02	23 .05	25 .05	84 .03
5 .01	4 .01	2 .00	1 .00	6 .01	10 .02	28 .01
1 .00	1 .00	0 .00	1 .00	2 .00	4 .01	9 .00
6 .01	6 .01	7 .02	7 .02	10 .02	5 .01	41 .01
0 .00	4 .01	1 .00	3 .01	4 .01	4 .01	16 .01
3 .01	0 .00	3 .01	2 .00	6 .01	4 .01	18 .01
3 .01	2 .00	0 .00	0 .00	0 .00	4 .01	9 .00
3 .01	1 .00	2 .00	2 .00	4 .01	4 .01	16 .01
4 .01	5 .01	6 .01	4 .01	10 .02	5 .01	34 .01
429 .93	434 .92	375 .93	395 .94	423 .87	459 .88	2515 .91
459 100	472 99	405 99	422 100	488 100	524 102	2770 100

Fråga 15:6

Far: hobby (foto-, fri-
märks-, biologisk-,
sång- och sy-)

1 gång per månad

2 gånger per månad

3 " " "

4 " " "

5 " " "

6 " " "

7 " " "

8 " " "

9 " " "el.mer

ej svar

4 .01	9 .02	11 .02	9 .02	12 .02	7 .01	52 .02
5 .01	3 .01	5 .01	3 .01	4 .01	3 .01	23 .01
1 .00	0 .00	0 .00	1 .00	4 .01	3 .01	9 .00
10 .02	8 .02	3 .01	7 .02	7 .01	13 .02	48 .02
0 .00	2 .00	0 .00	0 .00	1 .00	0 .00	3 .00
1 .00	3 .01	1 .00	1 .00	0 .00	1 .00	7 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	1 .00	1 .00
1 .00	2 .00	2 .00	1 .00	2 .00	3 .01	11 .00
1 .00	1 .00	0 .00	0 .00	0 .00	2 .00	4 .00
478 .95	464 .94	426 .95	425 .95	507 .94	515 .94	2815 .95
501 99	492 100	448 99	447 100	537 99	548 100	2973 100

Fråga 15:7Far: annan samman-
slutning

1 gång per månad

2 gånger per månad

3 " " "

4 " " "

5 " " "

6 " " "

7 " " "

8 " " "

9 " " "el. mer

ej svar

Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
p	fl	p	fl	p	fl	
22 .05	32 .07	31 .07	24 .05	27 .05	32 .06	168 .06
12 .02	16 .03	12 .03	13 .03	18 .03	15 .03	86 .03
2 .00	2 .00	2 .00	1 .00	1 .00	2 .00	10 .00
7 .01	11 .02	7 .02	8 .02	10 .02	8 .01	51 .02
1 .00	0 .00	1 .00	1 .00	0 .00	2 .00	5 .00
1 .00	1 .00	0 .00	0 .00	1 .00	1 .00	4 .00
1 .00	1 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	2 .00
3 .01	1 .00	0 .00	1 .00	2 .00	3 .01	10 .00
2 .00	0 .00	0 .00	3 .01	6 .01	1 .00	12 .00
450 .90	428 .87	395 .88	396 .89	472 .88	484 .88	2625 .88
501 99	492 99	448 100	447 100	537 99	548 99	2973 99
4 .01	1 .00	3 .01	3 .01	8 .01	2 .00	21 .01
6 .01	1 .00	2 .00	2 .00	3 .01	2 .00	16 .01
1 .00	3 .01	1 .00	0 .00	0 .00	1 .00	6 .00
8 .02	9 .02	12 .03	6 .01	5 .01	9 .02	49 .02
0 .00	2 .00	0 .00	0 .00	2 .00	1 .00	5 .00
0 .00	1 .00	0 .00	1 .00	0 .00	4 .01	6 .00
1 .00	0 .00	0 .00	0 .00	1 .00	0 .00	2 .00
17 .03	14 .03	17 .04	13 .03	8 .01	7 .01	76 .03
2 .00	0 .00	4 .01	2 .00	2 .00	5 .01	15 .01
462 .92	461 .94	409 .91	420 .94	508 .95	517 .94	2777 .93
501 99	492 100	448 100	447 99	537 99	548 99	2973 101

Fråga 15:1

Mor: idrott

1 gång per månad

2 gånger per månad

3 " " "

4 " " "

5 " " "

6 " " "

7 " " "

8 " " "

9 " " "el. mer

ej svar

Fråga 15:2

Mor: politisk verksamhet

1 gång per månad

2 gånger per månad

3 " " "

4 " " "

5 " " "

6 " " "

7 " " "

8 " " "

9 " " "el. mer

ej svar

Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
p	fl	p	fl	p	fl	
10 .02	8 .02	10 .02	10 .02	23 .04	23 .04	84 .03
2 .00	1 .00	3 .01	3 .01	1 .00	4 .01	14 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	1 .00	0 .00	1 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	1 .00	1 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00
0 .00	0 .00	1 .00	0 .00	2 .00	0 .00	3 .00
489 .98	483 .98	434 .97	434 .97	510 .95	520 .95	2870 .97
501 100	492 100	448 100	447 100	537 99	548 100	2973 100
9 .02	11 .02	10 .02	10 .02	16 .03	9 .02	65 .02
1 .00	0 .00	0 .00	1 .00	0 .00	1 .00	3 .00
1 .00	3 .01	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	4 .00
0 .00	2 .00	1 .00	1 .00	0 .00	0 .00	4 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	1 .00	0 .00	1 .00
490 .98	476 .97	437 .98	435 .97	520 .97	538 .98	2896 .97
501 100	492 100	448 100	447 99	537 100	548 100	2973 99

Fråga 15:3

Mor: facklig verksamhet

1 gång per månad

2 gånger per månad

3 " " "

4 " " "

5 " " "

6 " " "

7 " " "

8 " " "

9 " " "el. mer

ej svar

Fråga 15:4

Mor: nykterhets-,
scouting- eller annan
ideell verksamhet

1 gång per månad

2 gånger per månad

3 " " "

4 " " "

5 " " "

6 " " "

7 " " "

8 " " "

9 " " "el. mer

ej svar

Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
p	fl	p	fl	p	fl	
14 .03	19 .04	14 .03	13 .03	19 .04	19 .03	98 .03
10 .02	12 .02	9 .02	10 .02	12 .02	16 .03	69 .02
1 .00	1 .00	1 .00	0 .00	3 .01	4 .01	10 .00
6 .01	3 .01	0 .00	6 .01	7 .01	5 .01	27 .01
0 .00	0 .00	0 .00	1 .00	2 .00	0 .00	3 .00
0 .00	1 .00	0 .00	1 .00	2 .00	1 .00	5 .00
0 .00	1 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	1 .00
0 .00	1 .00	0 .00	0 .00	0 .00	1 .00	2 .00
1 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	2 .00	3 .00
469 .94	454 .92	424 .95	416 .93	492 .92	500 .91	2755 .93
501 100	492 99	448 100	447 99	537 100	548 99	2973 99
10 .02	16 .03	12 .03	10 .02	21 .04	37 .07	106 .04
9 .02	7 .01	10 .02	3 .01	16 .03	16 .03	61 .02
5 .01	1 .00	1 .00	2 .00	3 .01	12 .02	24 .01
8 .02	7 .01	8 .02	10 .02	15 .03	8 .01	56 .02
0 .00	3 .01	3 .01	3 .01	9 .02	7 .01	25 .01
4 .01	1 .00	2 .00	3 .01	4 .01	3 .00	17 .01
3 .01	0 .00	0 .00	1 .00	1 .00	4 .01	9 .00
2 .00	1 .00	0 .00	1 .00	4 .01	3 .00	11 .00
2 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	2 .00
458 .91	456 .93	412 .92	414 .93	464 .86	458 .84	2662 .90
501 100	492 99	448 100	447 100	537 101	548 99	2973 101

Fråga 15:5

Mor: frikyrkliga sam-
mankomster, guds-
tjänster el. dyl.

1 gång per månad

2 gånger per månad

3 " " "

4 " " "

5 " " "

6 " " "

7 " " "

8 " " "

9 " " "el. mer

ej svar

Fråga 15:6

Mor: hobby (foto-, fri-
märks-, biologisk-,
sång-, sy-)

1 gång per månad

2 gånger per månad

3 " " "

4 " " "

5 " " "

6 " " "

7 " " "

8 " " "

9 " " "el. mer

ej svar

Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
p	fl	p	fl	p	fl	
11 .02	4 .01	10 .02	6 .01	6 .01	19 .03	56 .02
24 .05	22 .04	19 .04	20 .04	26 .05	17 .03	128 .04
1 .00	4 .01	1 .00	2 .00	1 .00	4 .01	13 .00
22 .04	15 .03	20 .04	15 .03	22 .04	23 .04	117 .04
0 .00	1 .00	1 .00	0 .00	4 .01	0 .00	6 .00
0 .00	2 .00	1 .00	1 .00	1 .00	2 .00	7 .00
0 .00	1 .00	0 .00	1 .00	0 .00	0 .00	2 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	2 .00	3 .01	5 .00
0 .00	0 .00	0 .00	1 .00	0 .00	0 .00	1 .00
443 .88	443 .90	396 .88	401 .90	475 .88	480 .88	2638 .89
501 99	492 99	448 98	447 98	537 99	548 100	2973 99
18 .04	21 .04	18 .04	22 .05	21 .04	37 .07	137 .05
10 .02	9 .02	9 .02	9 .02	13 .02	14 .03	64 .02
0 .00	0 .00	2 .00	0 .00	3 .01	1 .00	6 .00
8 .02	6 .01	8 .02	9 .02	10 .02	10 .02	51 .02
0 .00	0 .00	1 .00	0 .00	2 .00	0 .00	3 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	1 .00	0 .00	1 .00
0 .00	1 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	1 .00
1 .00	1 .00	0 .00	0 .00	3 .01	0 .00	5 .00
2 .00	1 .00	2 .00	0 .00	1 .00	0 .00	6 .00
462 .92	453 .92	408 .91	407 .91	483 .90	486 .89	2699 .91
501 100	492 99	448 99	447 100	537 100	548 101	2973 100

Fråga 15:7

Mor: annan samman-
slutning

1 gång per månad

2 gånger per månad

3 " " "

4 " " "

5 " " "

6 " " "

7 " " "

8 " " "

9 " " "el. mer

ej svar

Fråga 16 Far

Hur många kvällar per
vecka är Ni i allmän-
het upptagen av arbete
eller sysselsättning
utanför hemmet?

	Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
	p	fl	p	fl	p	fl	
1 kväll	89 .18	83 .17	88 .20	60 .13	88 .16	86 .16	494 .17
2 kvällar	82 .16	79 .16	72 .16	60 .13	73 .14	70 .13	436 .15
3 "	38 .08	50 .10	40 .09	55 .12	52 .10	61 .11	296 .10
4 "	25 .05	29 .06	21 .05	20 .04	25 .05	24 .04	144 .05
5 "	16 .03	13 .03	8 .02	17 .04	17 .03	11 .02	82 .03
6 "	5 .01	5 .01	10 .02	1 .00	3 .01	4 .01	28 .01
7 "	1 .00	3 .01	1 .00	2 .00	2 .00	2 .00	11 .00
ej svar	245 .49	230 .47	208 .46	232 .52	277 .52	290 .53	1482 .50
	501 100	492 101	448 100	447 98	537 101	548 100	2973 101

Fråga 16 Mor

Fråga se ovan

1 kväll	108 .22	99 .20	89 .20	97 .22	116 .22	105 .19	614 .21
2 kvällar	33 .07	30 .06	38 .08	25 .06	35 .07	50 .09	211 .07
3 "	18 .04	16 .03	27 .06	16 .04	22 .04	21 .04	120 .04
4 "	4 .01	6 .01	7 .02	8 .02	1 .00	6 .01	32 .01
5 "	14 .03	15 .03	14 .03	7 .02	11 .02	10 .02	71 .02
6 "	2 .00	6 .01	4 .01	1 .00	7 .01	4 .01	24 .01
7 "	1 .00	1 .00	1 .00	2 .00	2 .00	1 .00	8 .00
ej svar	321 .64	319 .65	268 .60	291 .65	343 .64	351 .64	1893 .64
	501 101	492 99	448 100	447 101	537 100	548 100	2973 100

Fråga 17 Far

Hur ofta hjälper Ni
eleven med läxor?

Nästan varje dag	36 .07	29 .06	16 .04	11 .02	8 .01	2 .00	102 .03
Ett par gånger i veckan	75 .15	91 .18	56 .12	56 .13	38 .07	19 .03	335 .11
Ett par gånger i mån.	85 .17	94 .19	71 .16	64 .14	64 .12	55 .10	433 .15
Nästan aldrig	115 .23	101 .21	164 .37	190 .43	293 .55	334 .61	1197 .40
Ej svar	190 .38	177 .36	141 .31	126 .28	134 .25	138 .25	906 .30
	501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 99	2973 99

		Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
		p	fl	p	fl	p	fl	
<u>Fråga 17</u> Mor								
Hur ofta hjälper Ni eleven med läxor?								
Nästan varje dag		181 .36	170 .35	62 .14	37 .08	16 .03	9 .02	475 .16
Ett par gånger i veckan		134 .27	137 .28	102 .23	90 .20	50 .09	36 .07	549 .18
Ett par gånger i mån.		52 .10	66 .13	82 .18	75 .17	72 .13	73 .13	420 .14
Nästan aldrig		86 .17	78 .16	144 .32	192 .43	304 .57	339 .62	1143 .38
Ej svar		48 .10	41 .08	58 .13	53 .12	95 .18	91 .17	386 .13
		501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 101	2973 99
<u>Fråga 18</u> Far								
Hur ofta har Ni besökt skolan på föräldramöten, åhörardagar, avslutningar m.m. under de två senaste läsåren?								
Ingen gång		75 .15	70 .14	63 .14	79 .18	90 .17	113 .21	490 .16
1 gång		104 .21	93 .19	95 .21	92 .21	127 .24	122 .22	633 .21
Flera gånger		163 .33	169 .34	175 .39	156 .35	210 .40	193 .35	1066 .36
Ej svar		159 .31	160 .33	115 .26	120 .26	110 .20	120 .22	784 .26
		501 100	492 100	448 100	447 100	537 101	548 100	2973 99
<u>Fråga 18</u> Mor								
Hur ofta har Ni besökt skolan på föräldramöten, åhörardagar, avslutningar m.m. under de två senaste läsåren?								
Ingen gång		23 .05	13 .03	34 .08	35 .08	92 .17	85 .16	282 .09
1 gång		61 .12	47 .10	69 .15	65 .15	105 .20	120 .22	467 .16
Flera gånger		394 .79	408 .82	312 .70	312 .70	279 .52	288 .53	1993 .67
Ej svar		23 .05	24 .05	33 .07	35 .08	61 .11	55 .10	231 .08
		501 101	492 100	448 100	447 101	537 100	548 101	2973 100

Fråga 19:1

Hur mycket bekymmer har Ni med eleven i följande avseende?

Fickpengar:

Inga bekymmer

Ganska små bekym.

Vissa bekymmer

Ganska stora bekym.

Stora bekymmer

Ej svar

Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
p	fl	p	fl	p	fl	
332 .67	346 .70	303 .68	300 .67	369 .69	369 .67	2019 .68
92 .18	86 .17	88 .20	94 .21	100 .19	110 .20	570 .19
36 .07	24 .05	36 .08	26 .06	36 .07	34 .06	192 .06
6 .01	5 .01	5 .01	4 .01	6 .01	6 .01	32 .01
0 .00	2 .00	0 .00	0 .00	4 .01	2 .00	8 .00
35 .07	29 .06	16 .04	23 .05	22 .04	27 .05	152 .05
501 100	492 99	448 101	447 100	537 101	548 99	2973 99

Fråga 19:2

Hur mycket bekymmer har Ni med eleven i följande avseende?

TV-tittande:

Inga bekymmer

Ganska små bekym.

Vissa bekymmer

Ganska stora bekym.

Stora bekymmer

Ej svar

170 .34	199 .40	173 .38	223 .50	309 .58	383 .70	1457 .49
196 .39	170 .35	161 .36	136 .30	135 .25	99 .18	897 .30
85 .17	83 .17	85 .19	49 .11	58 .11	34 .06	394 .13
13 .03	10 .02	12 .03	12 .03	6 .01	1 .00	54 .02
6 .01	4 .01	1 .00	1 .00	1 .00	0 .00	13 .00
31 .06	26 .05	16 .04	26 .06	28 .05	31 .06	158 .05
501 100	492 100	448 100	447 100	537 100	548 100	2973 99

Fråga 19:3

Hur mycket bekymmer har Ni med eleven i följande avseende?

Läxläsning:

Inga bekymmer

Ganska små bekym.

Vissa bekymmer

Ganska stora bekym.

Stora bekymmer

Ej svar

215 .43	304 .61	239 .53	287 .64	273 .51	379 .69	1697 .57
154 .31	118 .24	114 .25	87 .20	116 .22	84 .15	673 .23
77 .15	34 .07	70 .16	43 .10	83 .15	50 .09	357 .12
16 .03	3 .01	6 .01	5 .01	22 .04	7 .01	59 .02
4 .01	1 .00	1 .00	2 .00	13 .02	0 .00	21 .01
35 .07	32 .07	18 .04	23 .05	30 .06	28 .05	166 .06
501 100	492 100	448 99	447 100	537 100	548 99	2973 101

Fråga 19:4

Hur mycket bekymmer har Ni med eleven i följande avseende?

Tid då eleven ska komma in på kvällarna:

Inga bekymmer

Ganska små bekym.

Vissa bekymmer

Ganska stora bekym.

Stora bekymmer

Ej svar

Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
p	fl	p	fl	p	fl	
321 .64	362 .73	334 .75	340 .76	373 .69	358 .65	2088 .70
108 .22	79 .16	85 .19	62 .14	88 .16	102 .19	524 .18
30 .06	13 .03	13 .03	16 .04	36 .07	50 .09	158 .05
2 .00	3 .01	1 .00	1 .00	7 .01	8 .01	22 .01
2 .00	2 .00	0 .00	0 .00	2 .00	3 .01	9 .00
38 .08	33 .07	15 .03	28 .06	31 .06	27 .05	172 .06
501 100	492 100	448 100	447 100	537 99	548 100	2973 100

Fråga 19:5

Hur mycket bekymmer har Ni med eleven i följande avseende?

Kamratförhållanden:

Inga bekymmer

Ganska små bekym.

Vissa bekymmer

Ganska stora bekym.

Stora bekymmer

Ej svar

364 .73	356 .72	356 .80	352 .79	442 .82	463 .84	2333 .78
67 .13	73 .15	48 .11	33 .07	43 .09	40 .07	304 .10
27 .05	25 .05	23 .05	29 .07	16 .03	12 .02	132 .04
2 .00	5 .01	2 .00	2 .00	2 .00	2 .00	15 .01
0 .00	0 .00	1 .00	3 .01	2 .00	2 .00	8 .00
41 .08	33 .07	18 .04	28 .06	32 .06	29 .05	181 .06
501 99	492 100	448 100	447 100	537 100	548 98	2973 99

Fråga 19:6

Hur mycket bekymmer har Ni med eleven i följande avseende?

Tobaksrökning:

Inga bekymmer

Ganska små bekym.

Vissa bekymmer

Ganska stora bekym.

Stora bekymmer

Ej svar

449 .90	443 .90	410 .92	409 .91	438 .82	475 .87	2624 .88
1 .00	3 .01	6 .01	5 .01	24 .04	21 .04	60 .02
1 .00	0 .00	12 .03	2 .00	31 .06	17 .03	63 .02
0 .00	0 .00	1 .00	0 .00	6 .01	3 .01	10 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	7 .01	2 .00	9 .00
50 .10	46 .09	19 .04	31 .07	31 .06	30 .05	207 .07
501 100	492 100	448 100	447 99	537 100	548 100	2973 99

Fråga 19:7

Hur mycket bekymmer har Ni med eleven på följande punkter?

Alkohol, sniffning:

Inga bekymmer

Ganska små bekym.

Vissa bekymmer

Ganska stora bekym.

Stora bekymmer

Ej svar

Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
p	fl	p	fl	p	fl	
449 .90	444 .91	425 .95	412 .92	496 .92	512 .93	2738 .92
1 .00	2 .00	2 .00	3 .01	2 .00	1 .00	11 .00
0 .00	0 .00	1 .00	0 .00	1 .00	0 .00	2 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	1 .00	0 .00	1 .00
0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00	0 .00
51 .10	46 .09	20 .04	32 .07	37 .07	35 .06	221 .07
501 100	492 100	448 99	447 100	537 99	548 99	2973 99

Fråga 19:8

Hur mycket bekymmer har Ni med eleven i följande avseende:

Få eleven att lyda:

Inga bekymmer

Ganska små bekym.

Vissa bekymmer

Ganska stora bekym.

Stora bekymmer

Ej svar

214 .43	274 .55	231 .52	260 .58	322 .60	323 .59	1624 .55
169 .34	134 .27	141 .31	108 .24	119 .22	150 .27	821 .28
65 .13	46 .09	48 .11	43 .10	56 .10	44 .08	302 .10
11 .02	4 .01	7 .02	4 .01	4 .01	2 .00	32 .01
2 .00	0 .00	1 .00	1 .00	4 .01	2 .00	10 .00
40 .08	34 .07	20 .04	31 .07	32 .06	27 .05	184 .06
501 100	492 99	448 100	447 100	537 100	548 99	2973 100

Fråga 20

Om skolan vore helt frivillig, hur tycker Ni att Er son/dotter skulle göra?

Sluta skolan genast

Sluta skolan efter 9:e klass

Fortsätta i annan skola efter 9:e klass

Ej svar

				41 .08	22 .04	63 .06
				62 .12	80 .15	142 .13
				408 .76	423 .77	831 .77
				26 .05	23 .04	49 .05
				537 101	548 100	1085 101

Fråga 21

Hur tycker Ni, att Er
son/dotter ska göra,
när han/hon slutat
9:e klass?

Börja arbeta

Gå som elev på en
arbetsplats

Gå i yrkesskola

Gå i fackskola

Gå i gymnasium

Något annat. Vad då?

Ej svar

Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
p	fl	p	fl	p	fl	
				19 .04	46 .08	65 .06
				18 .03	16 .03	34 .03
				156 .29	81 .15	237 .22
				100 .19	132 .24	232 .21
				221 .41	240 .44	461 .42
				6 .01	2 .00	8 .01
				17 .03	31 .06	48 .04
				537 100	548 100	1085 99

Redovisning av svar på föräldraenkät

Utbildningsgrupper

Fars utbildningsnivå

	Åk 3		Åk 6		Åk 8		Totalt
	p	fl	p	fl	p	fl	
Akademisk utbildning	30 .07	28 .06	19 .05	27 .07	22 .05	29 .06	155 .06
Kval. utb. över stud.	9 .02	8 .02	9 .02	10 .03	10 .02	7 .01	53 .02
Gymnasial utbildning	21 .05	27 .06	19 .05	19 .05	12 .02	16 .03	114 .04
Fackskoleutbildning	68 .15	77 .17	57 .14	64 .16	84 .17	65 .13	415 .16
Realskola el. motsv.	71 .16	80 .18	72 .18	69 .17	71 .15	63 .13	426 .16
Yrkesskola el. motsv.	178 .40	154 .36	151 .38	140 .35	192 .40	205 .43	1020 .38
Ej yrkesutbildad	70 .15	68 .15	74 .18	68 .17	91 .19	105 .21	476 .18
Ej uppgift (far saknas + bortfall)	70 -	68 -	85 -	77 -	196 -	162 -	658 -
	517 100	510 100	486 100	474 100	678 100	652 100	3317 100

Mors utbildningsnivå

Akademisk utbildning	5 .01	8 .02	5 .01	6 .01	1 .00	3 .01	28 .01
Kval. utb. över stud.	3 .01	5 .01	4 .01	4 .01	5 .01	7 .01	28 .01
Gymnasial utbildning	24 .05	21 .04	22 .05	24 .06	17 .03	18 .03	126 .04
Fackskoleutbildning	18 .04	21 .04	10 .02	14 .03	10 .02	21 .04	94 .03
Realskola el. motsv.	63 .13	74 .16	67 .15	65 .15	63 .12	64 .12	396 .14
Yrkesskola el. motsv.	76 .16	78 .16	77 .17	65 .15	87 .17	83 .16	466 .16
Ej yrkesutbildad	298 .60	268 .57	257 .59	252 .59	337 .65	330 .63	1742 .61
Ej uppgift (mor saknas + bortfall)	30 -	35 -	44 -	44 -	158 -	126 -	437 -
	517 100	510 100	486 100	474 100	678 100	652 100	3317 100

Familjens utbildningsnivå

Akademisk utbildning	30 .06	29 .06	22 .05	27 .06	22 .04	30 .06	160 .05
Kval. utb. över stud.	11 .02	9 .02	11 .02	11 .02	12 .02	8 .01	62 .02
Gymnasial utbildning	25 .05	35 .07	24 .05	27 .06	14 .03	23 .04	148 .05
Fackskoleutbildning	75 .15	85 .17	56 .13	65 .15	85 .16	63 .12	429 .15
Realskola el. motsv.	94 .20	95 .20	93 .21	86 .20	103 .19	89 .16	560 .19
Yrkesskola el. motsv.	171 .35	147 .31	157 .35	144 .33	194 .36	209 .39	1022 .35
Ej yrkesutbildad	84 .17	82 .17	85 .19	79 .18	105 .20	118 .22	553 .19
Ej uppgift (bortfall, ej kodbar)	27 -	28 -	38 -	35 -	143 -	112 -	383 -
	517 100	510 100	486 100	474 100	678 100	652 100	3317 100

Riktlinjer för bestämning av utbildnings- och yrkesnivå.

1. Akademisk utbildning

Utbildning från universitet, högskola, krigshögskola (i regel kapten, major och högre).

Ex.

Företagsledare för större företag med gymnasial grundutbildning, rektor med gymnasial utbildning.

2. Kvalificerad utbildning över studentexamen, men med kortare utbildning: lärarhögskola, folkskoleseminarium, socialinstitut, stations-skrivarkurs, postassistentkurs, kammarskrivarkurs el. dyl.

Ex.

Folkskollärare, ämneslärare, gymnastikdirektör, socionom, stationsinspektör, postkontrollör, stationsskrivare, postassistent, byråassistent, sjukgymnast, underinspektör, rektor med fackskola, l:e landskanslist.

3. Gymnasial utbildning: gymnasieingenjör, gymnasieekonom eller motsvarande.

Ex.

Småskollärare med realexamen.

Disponent med lägre handelsutbildning i större företag.

4. Fackskoleutbildning som förutsätter realskola eller motsvarande som grund.

Ex.

Institutingenjör, teknikerutbildning, handelsinstitut, polisskola, sjuksköterskeskola, förskollärarytbildning, yrkeslärare, arbetsledare med kvalificerad utbildning, kamrer, inköpschef, distriktschef, underofficer, verkmästare med teknikerutbildning eller motsvarande, postexpeditör, järnvägsexpeditör, tågklarare, köpman med fackskola, representant med fackskola, bokhandlare, banktjänsteman, konsulent, arbetsterapeut.

5. Utbildning från, eller motsvarande realskola, flickskola, 2-årig folkhögskola.

Specialutbildning över yrkesskola, företagar- och tjänstemannapositioner, som innebär avancemang till motsvarande nivå, kursutbildning inom företag eller verk.

Ex. på yrkespositioner som innebär utbildning på jämförlig nivå:
verkmästare, fabrikör (mindre), kontrollant, instruktör, lagerchef
på större företag.

Kontorist, representant, tjänsteman, underbefäl, verkmästare, handelsresande (kvalificerad), järnvägskontorist, köpman (egen affär med anställd personal), källarmästare (egen restaurang med anställd personal), tågmästare, resebyråtjänsteman, butikschef, banmästare, avdelningschef i affär, bilskollärare, tidsstudieman, journalist, skogsvaktare, kanslibiträde, skogsinspektör, mejerist, legitimerad optiker.

6. Yrkesskoleutbildning eller motsvarande hantverksutbildning

Verkstadsarbetare hos SJ, maskinist, utbildning vid lantmannaskola, snickare, lagerförman, åkeriägare, lägre tekniker utan utbildning, typograf, telefonist (televerket), målare, reparatör hos SJ och televerket, svetsare, filare, handelskurs på handelsskola, 1-årig folkhögskola, (lantbruksskola), nåtlerska, murare, lägre posttjänsteman, lokförare, postiljon, konduktör, trafikbiträde, montör (rör, eller radio-, tele-), barnsköterska med utbildning, linjeförman, stationsförman, förman, bokbindare, bokhandelsmedhjälpare, järnhandelsbiträde, affärsföreståndare (mindre butik), tandtekniker, tapetserare, bilförsäljare (köpman), tillskärare, avsynare, damfrisörerska, urmakare, dekoratör, sömmerska, modist, skomakare, hemmafru med folkhögskola, skorstensfejarmästare, droskägare, konditor, kosmetolog, apotekstekniker, verkmästare (mindre företag).

7. Ej yrkesutbildad

Hemmafru utan utbildning, kommunalarbetare, städerska, ekonomibiträde, byggnadsarbetare, grovarbetare, verkstadsarbetare, diversarbetare, tempoarbetare, vägarbetare, banarbetare, lagerarbetare, förrådsarbetare, serviceman på bensinstation, chaufför, åkeriarbetare, ordningsvakt, sjukvårdsbiträde, okvalificerad försäljare (agent), okvalificerat affärsbiträde, kassörerska (snabbköp), fönsterputsare, grävmaskinist, hemsamarit, eldare.

8. Ej kodbara

0 uppgift saknas.